

Kadernota 2018 Concept

Gemeente Oirschot



Inhoudsopgave	blz.
Managementsamenvatting	4
1 Inleiding	7
1.1 Doel en reikwijdte van de Kadernota	7
1.2 Totstandkomingsproces	9
1.3 Leeswijzer	9
2 Toekomstperspectief	10
3 Richtinggevende uitspraken voor de programmabegroting 2018-2021	12
3.1 Programma 1. Onderwijs	13
3.2 Programma 2. Zorg, werkgelegenheid en participatie	14
3.3 Programma 3. Ruimte, Bouwen en wonen	15
3.4 Programma 4. Economie	16
3.5 Programma 5. Veiligheid en Handhaving	17
3.6 Programma 6. Openbaar Gebied	18
3.7 Programma 7. Cultuur en Sport	19
3.8 Programma 8. Vitaal Landelijk Gebied	20
3.9 Programma 9. Bestuur	21
3.10 Programma 10. Financiën	22
4. De financiële positie van Oirschot / financiële kaders	23
4.1 Uitkomsten begroting 2017-2020 inclusief besluiten na vaststelling begroting	23
4.2 Financiële ruimte 2018-2021 inclusief packagedeal	23
4.3 Nog in te vullen taakstellingen en stelposten uit begroting 2017-2020	25
4.4 Jaarrekening 2016 en 1 ^e Burap 2017	25
4.5 Reservepositie (Oirschot en verbonden partijen)	26
4.6 Algemene uitkering uit het Gemeentefonds	28
4.7 Technische uitgangspunten begroting 2018	28
4.8 Wijzigingen basisset beleidsindicatoren	32
4.9 Begrotingscirculaire 2017	33
4.10 Kengetallen	33
4.11 Risicoparagraaf	34

Bijlagen:	blz.
1 Uitwerking Toekomstperspectief	36
3.1 Inleiding	36
3.2 Klimaat/schaarste grondstoffen/energieneutraal	36
3.3 Samenleven in huidige tijd van polarisering, migratie en sociale verschillen	38
3.4 Digitalisering/robotisering	39
3.5 Globaal versus Lokaal	40
2. Stand van zaken nog in te vullen bezuinigingen	43
3. Nadere toelichting posten tabel financiële ruimte en verplichte uitgaven	48
4. Longlist prioriteiten en wensen Bestuursakkoord volgende raadsperiode	51

Managementsamenvatting

Voor u ligt de Kadernota 2018. Deze kadernota is de laatste van deze bestuursperiode. We hebben de laatste jaren hard gewerkt om de begroting ook in meerjaren opzicht in evenwicht te brengen. Dat is gelukt door het voeren van een kerntakendiscussie in 2015 en 2016. Het opstellen van een kernboodschap met een duidelijk profiel voor Oirschot heeft ons geholpen duidelijke keuzes te maken en ons daaraan te houden.

Toekomstperspectief

Dit jaar hebben we in het doorlopen van het proces van de Kadernota dat verder uitgewerkt naar een drietal overkoepelende uitgangspunten:

- Duurzaamheid op gebied van zowel fysieke ruimte als op sociale domein;
- Een gemeente die richting en vertrouwen geeft en bewust stuurt op samenhang in en met de samenleving, omgeving en regio;
- Een gemeente die een duidelijke stip/ koers uitzet en daaraan vast houdt.

In hoofdstuk 2 kunt u daar meer achtergrondinformatie over vinden.

Uitwerking toekomstperspectief

In de voorbereiding voor deze kadernota hebben we regelmatig onze input gehaald bij de raad, het college, MT en de ambtelijke organisatie. De aandacht lag daarbij vooral op onze gemeenschap: welke veranderingen komen er op ons af, wat betekent dat, welke initiatieven en wensen leven er, wat komt er vanuit onze regio en de wereld op ons af, wat is onze rol en hoe sturen we op samenhang? Dit hebben we beschreven in bijlage 1 Uitwerking van ons toekomstperspectief.

Bestuursakkoord

Voor de Oirschotse schaal hebben we dat door vertaald, samengevat en besproken met college en de werkgroep van de raad. In [tabel A in bijlage 4](#) kunt u het overzicht vinden van alle input van overgebleven wensen, ambities, initiatieven en andere zaken die bruikbaar zijn voor de volgende bestuursperiode. Samen met de longlist van het college in [bijlage 4](#), kan de raad daarmee een breed gedragen bestuursakkoord opstellen voor de volgende bestuursperiode 2018-2022. De raad wil de komende periode het experiment aangaan om, onafhankelijk van de uiteindelijke verhouding van de bestuurlijke vertegenwoordiging in de gemeenteraad, raadsbreed een bestuursakkoord neer te leggen. Als college ondersteunen we dat via deze kadernota en het maken van een nota Reserves en voorzieningen. In deze nota, die we opleveren voor 1 april 2018, geven we inzicht in de financiële ruimte die we krijgen als we ervoor kiezen onze reserves en voorzieningen anders in te zetten.

Voorstellen Kadernota 2018

Het college stelt voor om een beleidsarme begroting op te stellen voor het afronden van deze bestuursperiode. We hebben de huidige ruimte in onze begroting grotendeels nodig voor het opvangen van alle verplichte uitgaven naar onze verbonden partijen, de prijsindexeringen en mee- en tegenvallers in de rijksbijdragen. We komen aan de wens van de raad tegemoet om de bezuiniging op de bibliotheek gedeeltelijk terug te draaien en hiervoor structureel een budget van maximaal € 250.000 op te nemen. We stellen daarbij voor

om de randweg 2^e fase te laten vervallen om deze verhoging van onze structurele lasten te dekken. In onderstaande tabel kunt u in één oogopslag zien wat de structurele veranderingen zijn op basis van de begroting 2017 en wat het structurele meerjaren eindsaldo is van onze exploitatie.

Financiële ontwikkelingen, onderdeel verplichte uitgaven										
Nr.	I/ S	STRUCTURELE KOSTEN				INCIDENTELE KOSTEN				
		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	
<i>Verbonden partijen</i>										
1	GRSK, begroting bedrijfsvoeringskosten	S	149.000	279.000	311.000	310.000				
2	GRSK, programmakosten (1e marap ISD)	S	pm	pm	pm	pm				
3	VRBZO/MRE/GGD/ODZOB	S	38.000	62.000	86.000	110.000				
<i>Extra ambities o.b.v. kernboodschap en Raadskaders</i>										
<i>A. Vastgoedbeleid</i>										
4	1 fte voor opzetten vastgoedbeleid inclusief opstellen voorzieningenkaart	I/ S	75.000	75.000	75.000	75.000	68.000	68.000		
<i>B. Sociaal domein</i>										
5	Realisatie garantiebanen	S	20.000	30.000	48.000	48.000				
6	Aansluiten bij Kempenplus	S	57.000	57.000	57.000	57.000				
7	Uitvoering decentralisaties	S	pm	pm	pm	pm				
8	Leerlingenvervoer aanbestedingsresultaat	S	-268.000	-268.000	-268.000	-268.000				
<i>Algemene uitkering</i>										
9	Decembercirculaire 2016	S	6.000	8.000	8.000	7.000				
10	Meicirculaire 2017, landelijke korting € 900 miljoen	S	33.000	65.000	98.000	130.000				
11	Meicirculaire 2017, komt verwachte stijging tot uitkering?	S		-241.000	-262.000	-300.000				
<i>Haalbaarheid bezuinigingen</i>										
12	Opbrengst huur Kantongerecht/oude raadhuis	S	28.000	28.000	28.000	28.000				
13	Leges	S	12.500	12.500	12.500	12.500				
<i>Overige autonome financiële ontwikkelingen</i>										
14	Prijsindex (oplopende inflatie)	S	60.000	108.000	167.000	251.000				
15	Incidentele kosten Groot Bijstervelt 2018	I					75.000			
16	Lagere onderhoudskosten bruggen (€ 150.000 ipv € 200.000)	S	0	-50.000	-50.000	-50.000				
17	Vervanging voertuigen buitendienst/implementatie visie buitendienst	S	pm	pm	pm	pm				
18	Structurele doorwerking Burap mei 2017	S	pm	pm	pm	pm				
Totaal lasten verplichte uitgaven			210.500	165.500	310.500	410.500	143.000	68.000	0	0
Toevoeging n.a.v. werkbijeenkomst raad 16-5-2017:										
24	Handhaven vorm van bibliotheek	S	90.000	150.000	150.000	150.000				
32	Vervallen geplande investering Randweg, 2e fase infrastructuur (€ 8,3 miljoen)	S			-200.000	-332.000				
Totaal lasten verplichte uitgaven incl.usief wijzigingen n.av. Werkbijeenkomst			300.500	315.500	260.500	228.500				
Structurele ruimte 2018-2021 na raad 28-3-2017 inclusief correcties			-397.000	-600.000	-312.000	-505.000				
Blijft over voor aanvullende beleidskeuzes (zie volgende tabel)			-96.500	-284.500	-51.500	-276.500				
			overschot	overschot	overschot	overschot				
<i>NB Positieve bedragen zijn nadelen, negatieve bedragen zijn voordelen</i>										

Deze tabel vindt u ook terug als tabel 2 in hoofdstuk 4.

In hoofdstuk 3 hebben we per programma opgenomen wat de essentie en ambities uit de begroting van 2017 zijn. De nog lopende zaken vanuit het huidige bestuursakkoord zijn vermeld die nog open staan en welke zaken we nog afwerken. Tot slot geven we aan welke zaken in onze ogen doorleggen naar een nieuwe bestuursperiode vanaf 2018 en waar de nieuwe gemeenteraad een besluit over neemt.

Conclusie

In onze ogen is er erg weinig ruimte voor andere zaken. Zoals u ziet staan er in de tabel nog verschillende posten niet concreet ingevuld. Daarnaast zitten er ook nog een aantal aannames in voor wat betreft inkomsten vanuit het rijk. In de mei- of septembercirculaire van dit jaar krijgen we daar verder inzicht in. Tot die tijd stellen wij voor geen extra structurele verplichtingen aan te gaan of nieuwe wensen en ambities op te voeren. In het voorjaar van 2018 hebben we een totaal inzicht van financiële mogelijkheden, inclusief de inzet van de reserves. Dan is het aan een nieuw gekozen gemeenteraad om hun programma voor de komende vier jaar in te vullen.

1. Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2018. De Kadernota is hét instrument uit de Planning- en Control cyclus (P&C-cyclus) waarmee de gemeenteraad richting kan geven aan het beleid voor de komende jaren. In 2018 zijn er verkiezingen en kiest Oirschot een nieuwe gemeenteraad voor de periode 2018-2022. Deze Kadernota 2018 is daarom de laatste planning van het beleid van de huidige gemeenteraad. En een laatste stap in het groeimodel van de afgelopen jaren.

We zitten in een hectische periode, sommigen noemen het ook wel een verandering van tijdperk. Veranderingen volgen elkaar steeds sneller op. Er zijn steeds meer korte samenwerkingsverbanden met een beperkte scope of onderwerp. En onze inwoners zijn minder rechtstreeks betrokken bij het politieke bestuur. Maar we zien wel dat er groepen zijn die mede verantwoordelijk willen zijn voor hun buurt, centrum, leefklimaat en vereniging.

Onze maatschappij is in verandering en de bekende vaststaande systemen voldoen steeds minder. Als overheid ben je steeds minder aan de voorkant betrokken, heb je de leiding of kun je bepalen. Om als gemeente een goede rol te vervullen in de samenleving is het nodig dat de gemeentelijke overheid zich omvormt tot een partij die richting én vertrouwen geeft aan haar inwoners en die waar nodig en mogelijk financieel deelneemt aan de samenleving. Dat vergt de komende jaren veel van onze flexibiliteit en een groot aanpassingsvermogen. We gaan met deze Kadernota daar een eerste stap in zetten.

De Kadernota is de basis voor de nieuwe begroting. De Kadernota laat zien welke financiële mogelijkheden we bij het bepalen van onze koers hebben. In deze Kadernota 2018 ronden we aan de ene kant een bestuursperiode af. Aan de andere kant denken we vooruit. Niet op inhoud, maar juist op verbinding, zelfredzaamheid en inzicht in uitdagingen voor de komende bestuursperiode. Onze financiële ruimte is nu nog beperkt, maar door studies te doen naar flexibele inzet van middelen maken we ruimte voor de bestuurders vanaf maart 2018. Tot slot komen we in deze Kadernota met concrete voorstellen die we willen uitwerken in de conceptbegroting 2018.

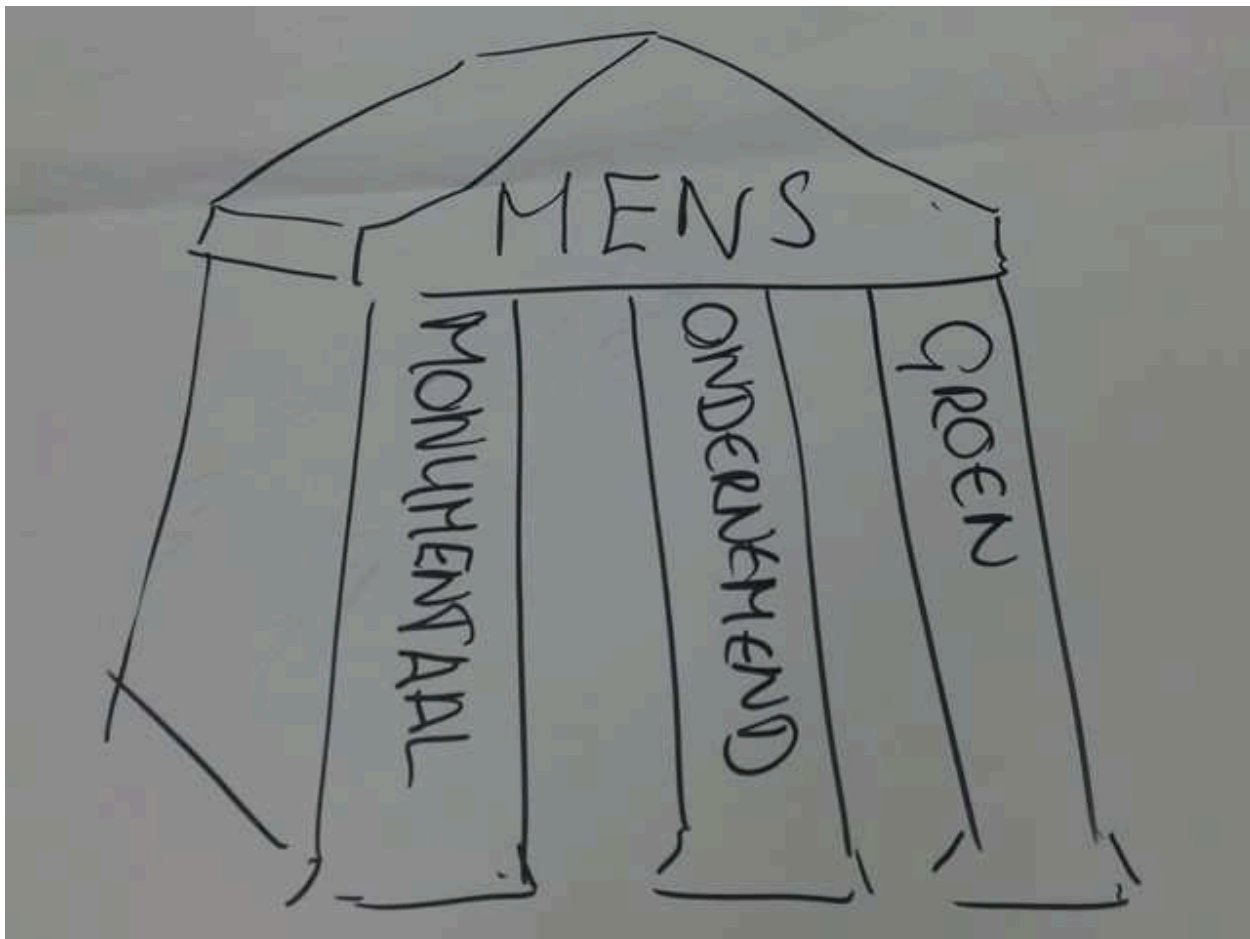
1.1 Doel en reikwijdte van de Kadernota

“Oirschot: monumentaal, ondernemend en groen, daar voelt de MENS zich thuis”. Deze gemeentelijke kernboodschap heeft uw raad in 2016 vastgesteld. Met deze kernboodschap drukken we uit dat voor ons de behoeften van de Oirschotse mensen meer voorop zijn komen staan. Dat sluit naadloos aan op de centrale ambitie voor deze bestuursperiode. Daarom ligt de focus van ons handelen op versterking van de leefbaarheid in alle kernen en het buitengebied en kiezen we voor de menselijke maat. Ook ondersteunen we de kracht van initiatiefrijke samenwerkende mensen in onze samenleving. Het betekent ook dat we in onze uitvoering van taken meer gericht kiezen waar we wel en niet als gemeente op in zetten. En dat vertaalt zich weer in de keuzes in de begroting.

In de Kadernota bieden we een kijk op de koers en bijhorende beleidskeuzes voor de komende jaren, die nodig is om concreet invulling te geven aan deze ambities. Vanuit onze kernboodschap zetten we koers naar

de toekomst en bepalen we onze prioriteiten in beleid en middelen. Hiermee zetten we de richting door die we in de aanbiedingsbrief bij de begroting 2017 ingezet hebben.

U vindt concrete voorstellen vanuit de pijlers uit de kernboodschap: Monumentaal, Ondernemend, Groen en MENS. Dit hebben we opgebouwd volgens de huidige indeling van onze programmabegroting in de 10 bij u bekende programma's.



Per programma doen we hierbij concrete voorstellen voor de afronding van het bestuursakkoord 2014-2018. We nemen geen nieuw beleid op maar werken lopende zaken af. Daarnaast leveren we input voor het nieuwe bestuursakkoord vanaf 2018. En nemen we maatregelen om financiële ruimte te hebben voor gewenste keuzes in dat nieuwe bestuursakkoord 2018-2022.

Belangrijke overkoepelende uitgangspunten vanuit de pijlers kunnen we formuleren als volgt:

- Duurzaamheid op gebied van zowel fysieke ruimte als op sociale domein;
- Een gemeente die richting en vertrouwen geeft en bewust stuurt op samenhang in en met de samenleving, omgeving en regio;
- Een gemeente die een duidelijke stip/ koers uitzet en daaraan vast houdt.

Om deze ambities te realiseren is het nodig om koers te bepalen, keuzes te maken en te investeren.

Dat laten we over aan de nieuwe raad. We kiezen er nu voor af te ronden en ruimte te maken voor de nieuwe bestuursperiode. In deze periode heeft de raad dan de kans de discussie te voeren hoe we de ambities kunnen realiseren binnen een gezonde gemeentelijke financiële huishouding.

1.2 Totstandkomingsproces

We hebben bevolking en maatschappelijke partners niet betrokken bij het opstellen van de Kadernota 2018. Eerdere jaren hebben we pogingen gedaan om meer betrokkenheid bij onze inwoners en maatschappelijke partners voor de Kadernota en begroting te organiseren. We merken dat deze zaken te abstract zijn voor hen. Vorig jaar kregen we als advies uit de raadplegingen en discussieavonden om burgerparticipatie meer op concrete zaken in directe omgeving te organiseren en niet op deze abstracte producten. Zij zien het opstellen van een kadernota en begroting als een hoofdtaak van de gemeenteraad als volksvertegenwoordiger en ook passen bij de verantwoordelijkheid van de raad.

Daarom hebben we dit jaar ervoor gekozen een werkgroep vanuit de raad in te stellen voor het proces van de Kadernota. Deze werkgroep bestond uit twee afgevaardigden van elke fractie. Op verschillende momenten in de periode november 2016 tot juni 2017 hebben we zaken bediscussieerd, wensen en ambities opgehaald en kaders aangegeven. Het resultaat van deze inspanningen ligt nu voor.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan we nader in op de veranderingen in de samenleving en de veranderende rol voor de gemeente. In bijlage 1 werken we dat verder uit met ontwikkelingen en trends in verbinding met ons eigen beleid. En stippen aan waar kansen, mogelijkheden en acties voor de nieuwe raad in onze ogen zitten. Vervolgens lichten we in hoofdstuk 3 toe welke zaken we op basis van huidige programma's en ambities nog afwerken. Daarna volgt in hoofdstuk 4 een toelichting op de huidige financiële situatie van Oirschot waarbij ook de taakstellingen, aandachtspunten en risico's worden benoemd. In de bijlagen is de opbrengst van de inventarisatie van alle afgeronde zaken, lopende zaken en toekomstige aandachtspunten verzameld.

2. Toekomstperspectief

De maatschappij is in beweging. Een aantal oorzaken en veranderende omstandigheden die plaatsvinden de laatste jaren (o.a. steeds meer taken naar gemeente vanuit het rijk, ontwikkelingen in het sociaal domein en maatschappij, veranderingen in financieel beleid en toezicht) maken het nodig dat wij blijvend kritisch kijken naar onze taken en mogelijkheden. In 2016 hebben we daar met het vaststellen van een kernboodschap een heldere kapstok voor geformuleerd: *Oirschot: monumentaal, ondernemend en groen; daar voelt de MENS zich thuis*. Met deze kernboodschap drukken we uit dat voor ons de behoeften van de Oirschotse mensen meer voorop zijn komen staan.

Waar zijn we naar op weg?

Samenwerken met de samenleving vergt een andere houding en werkwijze van inwoners, bestuur en organisatie. Om als gemeente een goede rol te vervullen richting de samenleving is het nodig dat de gemeentelijke overheid zich omvormt tot een partij die richting én vertrouwen geeft aan haar inwoners en die waar nodig en mogelijk financieel deelneemt aan de samenleving. VISIE, STIP OP DE HORIZON EN KOERS ZETTEN zijn belangrijke eigenschappen voor een gemeente in deze tijd. Kortom een leider zijn die het algemeen belang van alle deelnemers aan de maatschappij in het oog houdt.

Een leider die aangeeft binnen welke grenzen en mogelijkheden er ruimte is om een eigen invulling te geven en verantwoordelijkheid te nemen. Maar niet alleen naar onze inwoners, ook naar onze omgeving scheppen we duidelijkheid. We zijn een schakel met verbindingsmogelijkheden tussen het landelijk en stedelijk netwerk van de Brainportregio. Oirschot heeft daarin een toegevoegde waarde als we duidelijke keuzes maken en daar uitvoering aan geven. Onze eerdere keuze tot thematische netwerksamenwerking past daarin. Maar het is nu nodig daarin een stap verder te gaan en ons te verbinden. VERBINDING EN SAMENHANG IN DE REGIO NASTREVEN.

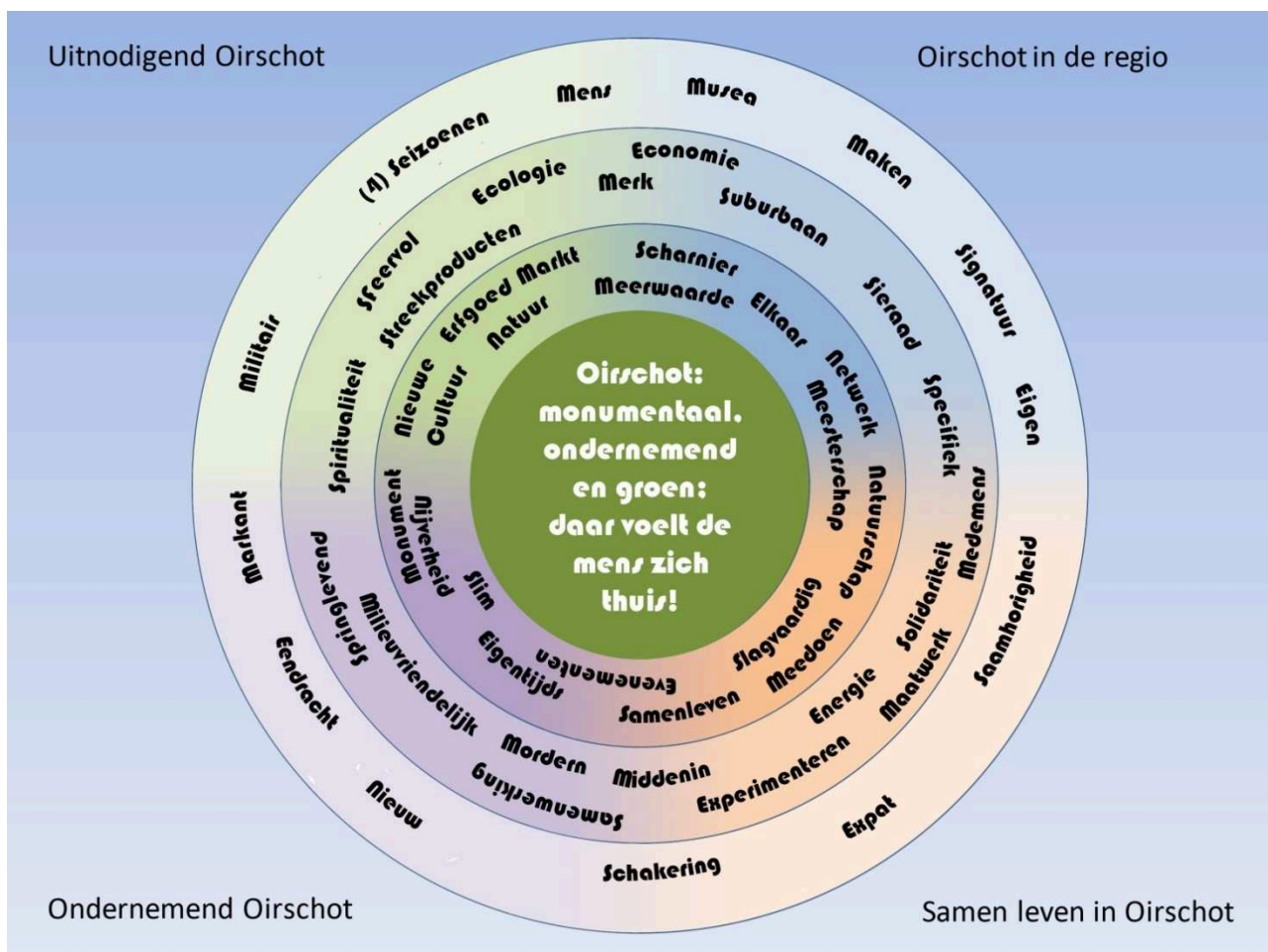
Inwoners en onze partners krijgen meer ruimte binnen kaders en verantwoordelijkheid. De gemeente zit meer in de stimulerende, faciliterende, ondersteunende rol en voert minder zelf uit.

We trekken samen op om partners en burgers te activeren een rol te pakken in de zorg en verantwoordelijkheid voor de eigen accommodaties, vereniging, buurt en (leefbaarheid in de) omgeving. Daarbij stimuleren we meer sociale cohesie in dorpen, buurten en wijken. Met de introductie van de wijkteams voor de openbare ruimte in de dorpen hebben we het afgelopen jaar een stap gemaakt. We zien nu al dat dit tot een verbreding leidt doordat maatschappelijke partners als de WSD en Stichting Welzijn Best Oirschot zich daaraan verbinden. RICHTING GEVEN EN VERTROUWEN ONTWIKKELEN IN DE SAMENLEVING EN OMGEVING.

Daarbij houden we in het oog onze gemeenschappelijke voorzieningen die ervoor zorgen dat iedereen in een veilige omgeving woont en werkt. De klimaatadaptie is een voorbeeld. Ons klimaat is aan het veranderen en dat betekent dat we ons voor moeten bereiden op wisselende weersstypen. En meer opvang voor grote hoeveelheden regenwater tegenover langere perioden van droogte. Niet alleen in het openbaar gebied zijn er veranderingen. Ook in de manier waarop nu onze zorg georganiseerd is. Steeds meer mensen zijn

daarover ontevreden en nemen zelf verantwoordelijkheid. Daardoor ontstaan nieuwe mogelijkheden voor verbindingen tussen formele en informele zorg, dichtbij huis en in samenhang. Nieuwe technieken toepassen in het kader van bereikbaarheid en toegankelijkheid, energie neutrale oplossingen, duurzame ecosystemen zijn wat ons betreft de toekomst. Daar willen we op in zetten en een voortrekkersrol in nemen. EEN DUURZAME SAMENLEVING IN FYSIEKE EN SOCIALE ZIN is ons streven.

Met deze Kadernota willen we die beweging verder activeren. Het betekent ook dat onze gemeentelijke organisatie in transitie is, samen met de maatschappij. Samenwerken met de samenleving krijgt hiermee een volgende dimensie. Samen op weg naar een verdere stap in de ontwikkeling en het stimuleren om samen te werken aan een duurzame en dynamische leefomgeving met aandacht voor de mens. Maar ook met andere bestuursorganen werken we aan nieuwe verdergaande vormen van samenwerking. De problematieken zijn immers te groot voor een kleine landelijke gemeente als Oirschot. Daarom voeren we nu met onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers een discussie over onze bestuurlijke toekomst. En in de regio is deze discussie ook volop aanwezig. Opschaling naar grotere bestuurseenheden, zonder weer nieuwe lagen toe te voegen. Groot Kempen, Groot Eindhoven, opheffen provincies: ons hele bestuurlijke landschap ligt onder vuur. De uitkomsten zijn onduidelijk. Maar met onze kernboodschap is de Oirschotse koers helder: *Oirschot: monumentaal, ondernemend en groen; daar voelt de MENS zich thuis.*



3. Richtinggevende uitspraken voor de programmabegroting 2018-2021

In dit hoofdstuk gaan we in op de vertaling van de afronding van het bestuursakkoord 2014-2018 naar de huidige programma's voor de Begroting 2018.

Het bestuursakkoord besloeg 58 punten voor de afgelopen 4 jaar. Daarvan hebben we er inmiddels 53 van afgewerkt. Dat betekent dat actief samenwerken met de samenleving steeds meer verrassende initiatieven oplevert. Denk aan de kerken in Oostelbeers en Spoordonk en de samenwerking tussen Centrummanagement, VVV en OIC. Maar ook het initiatief Dorpshart Middelbeers, Samenwerking op Sportpark Moorland, Oirschot Blijvend Verbonden en het wijkgericht werken mogen genoemd worden. We ondervinden regelmatig aan den lijve dat dit zeker geen aanpak is van 'u vraagt, wij draaien'. Integendeel, het is een creatief maar ook confronterend gebeuren waarbij dingen niet altijd lopen zoals ze bedacht zijn. We hebben het ook ervaren als een pittig proces, zoals bij Groot-Bijstervelt, maar met vallen en opstaan boeken we wel resultaat. Samenvattend kunnen we stellen dat zowel binnen het bestuur als ambtelijke organisatie we samen flink werk maken van het samenwerken met de samenleving. De verbetering en verruiming van de dienstverlening, de betere informatievoorziening en het actief bevragen van burgers, al dan niet via het burgerpanel, zijn hier een voorbeeld van. Naast het bestuursakkoord is er nog veel meer werk geleverd waar we trots op mogen zijn!

Voor de toekomst gaan we hier ook zeker mee door. Maar het is nu tijd gezien het einde van een bestuursperiode de balans op te maken en zaken af te ronden. Per programma uit de begroting geven we de huidige essentie en ambities weer (overgenomen uit de Begroting 2017) met de zaken die we tot 1 april 2018 afronden.

3.1 Programma 1 Onderwijs

Begroting 2017

Essentie: *onderwijs is de basis voor een duurzame toekomst.*

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *Passend onderwijs voor alle jongeren, in gezond samenspel met de omgeving.* We willen alle jongeren in Oirschot een goede onderwijsplek bieden, aansluitend op zijn/haar mogelijkheden. Onderwijs en jeugdhulp werken daarbij naadloos samen. We investeren met name in pedagogische kracht en preventieve taken, zodat de jeugd mee kan doen in de samenleving.

Ambitie 2. *Onze huisvesting is toekomstbestendig en stimulerend voor het samen gezond opgroeien.* We faciliteren met schoolbesturen en partners het gezond opgroeien van jongeren in hun omgeving. De jeugd heeft recht op goede basisvoorzieningen. Niet kwantiteit of nabijheid, maar bereikbaarheid is essentieel. We investeren in fysieke integratie van voorzieningen (onderwijs, sport, kinderopvang) als daardoor onze structurele lasten afnemen.

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld

Geen

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

Geen

Extra zaken voor bestuursperiode 2018-2022

1. Uitwerking haalbaarheidsstudie Unilocatie De Beerzen.

3.2 Programma 2: Zorg, Welzijn en Werkgelegenheid

Begroting 2017

Essentie: *niemand valt tussen wal en schip: deelname aan het arbeidsproces voorkomt zorgvragen.*

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *Iedereen doet mee en we helpen elkaar.* Na de succesvolle invoering van de transities startten we in 2016 onder het motto “Voor elkaar, met elkaar, door elkaar” (uit het sociaal beleidskader) met de sociale transformatie. Samen met het vastgoed-, gezondheids- en subsidiebeleid en wijkgericht werken in de fysieke en sociale ruimte vullen we de doorontwikkeling van het sociale domein in.

Ambitie 2. *Mensen worden op hun kwaliteiten aangesproken. Iedereen is welkom en doet er toe.* Inwoners participeren naar eigen mogelijkheden. We ondersteunen hen die graag meedoen maar dit niet op eigen kracht kunnen. We signaleren aandachtbehoevende situaties via de buurtnetwerken c.q. de nuldelijn in zorg- en wijkgericht werken van Wijzer.

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld

- Extra aandacht jongeren via WIJzer en GGD (10). Projecten activering kwetsbare jongeren (11). Deze zijn in de afgelopen jaren niet opgepakt. We stellen voor deze in de volgende bestuursperiode een plek te geven in het bestuursakkoord.

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

1. Uitvoering van het minimabeleid
2. Initiatiefvoorstel HuisHoudelijke Toeslag
3. Afwikkeling Terugvordering / Wet Taaleis / Schuldhulpverlening
4. Participatiebanen in de gemeentelijke organisatie opnemen
5. Uitvoering Participatiewet
6. Afronden aanbestedingsprocedure één ingang sociaal domein
7. Monitoring sociaal domein

3.3 Programma 3: Ruimte, bouwen en wonen

Begroting 2017

Essentie: we bieden onze inwoners voldoende kwalitatieve ruimte om te wonen, werken en recreëren.

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *Een levensloopbestendige, duurzame woningvoorraad.* We willen dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. We stimuleren alternatieve woonvormen en vragen aan inwoners en corporaties om woningen duurzaam te bouwen of bestaande gebouwen aan te passen, zo nodig met financiële prikkels.

Ambitie 2. *Duurzame instandhouding van ruimtelijke kwaliteiten zoals cultuurhistorie en landschap.* Oirschot bestaat uit dorpsgemeenschappen met waardevolle bebouwing en natuurgebieden/landgoederen, die bijdragen aan de verbondenheid van onze inwoners, economische mogelijkheden bieden en aantrekkelijk zijn voor bezoekers. We houden ons er goed vitaal door kwaliteit als uitgangspunt te nemen voor plannen en herbestemmingsinitiatieven te steunen.

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld

1. Maatregelen om mensen langer thuis te laten wonen (17). Naar verwachting af te ronden vóór april 2018, heeft relatie met bewustwordingscampagne levensloopbestendigheid en kansen bij (ver-)bouw.
2. Afwikkelen verbouwing kerken Oostelbeers en Spoordonk (31). Oostelbeers ronden we in 2017 af, Spoordonk loopt door in 2018

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

1. Zicht op Legalisering (oppakken na uitbreiding formatie RO, regelen in burap 1 2017)
2. Klimaatbeleid, inclusief uitvoeringsagenda
3. Versterken RO (toetsingskader, mandaat, uitbesteden procedures van na 2016) Zie ook punt 1.
4. Afronding van lopende woningbouwprojecten (Hille, Haagakkers en Moorland)
5. Uitwerking RO-kaders en implementatie Omgevingswet
6. Uitvoering Kadernota Vastgoed: Vastgoedpositie op gebied van gebouwen/gronden/groenstroken in beeld brengen en economisch verbeteren met nieuwe formatie. Activiteiten lopen door in nieuwe bestuursperiode.
7. Woonvisie:
 - a. Opzetten monitor voor indicatoren Woonvisie
 - b. Bewustwordingscampagne verbeteren energieprestaties bestaande woningvoorraad
 - c. Bewustwordingscampagne voor initiatiefnemers inzake levensloopbestendigheid en kansen bij (ver-) bouw (gerelateerd aan bovengenoemd punt 1 van raadskader)
 - d. Opstellen richtlijn verkoop sociale huurwoningen

3.4 Programma 4: Economie

Begroting 2017

Essentie: *We zorgen voor een klimaat, waarin duurzame bedrijvigheid excelleert.*

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *Zorgen voor lokale werkgelegenheid en bedrijvigheid.* Aansluitend op de afspraken van Brainport zorgen we voor een gezonde economische bedrijvigheid in alle kernen en het buitengebied.

Ambitie 2. *Ondernemers, inwoners en instellingen ontwikkelen tot de stuwende kracht.* Deze groepen zijn samen met een faciliterende gemeente aan zet bij het uitbouwen van de Oirschotse economie en werkgelegenheid, passend bij onze kernkwaliteiten: monumentaal, ondernemend en groen.

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld

Geen

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

1. Doorontwikkeling in samenwerking met ondernemers in relatie tot centrum Oirschot en Middelbeers

3.5 Programma 5: Veiligheid en Handhaving

Begroting 2017

Essentie: *we bieden een veilige leefomgeving voor alle inwoners.*

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *Oirschot is één van de veiligste gemeenten van Zuidoost Brabant. We doen er al het mogelijke aan dit zo te houden.*

Ambitie 2. *Inwoners weten wat te doen bij calamiteiten. We maken optimaal gebruik van de kennis, kunde en energie in onze gemeenschap.*

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld

Geen

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

Geen

3.6 Programma 6: Openbaar gebied

Begroting 2017

Essentie: *een monumentale, groene openbare ruimte, waar je je thuis voelt en ruimte hebt tot ondernemen.*

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *Een bereikbaar en toegankelijk Oirschot.* We waarborgen ook op de langere termijn de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte en voorzieningen en laten de wensen en mogelijkheden van onze inwoners en bezoekers daarin zwaar meetellen.

Ambitie 2. *Een leefbare, veilige, gezonde openbare ruimte, die betaalbaar is.* Met de inwoners geven we de inrichting en het onderhoud van openbare ruimte zo vorm, dat deze voldoet aan de wensen en mogelijkheden voor bruikbaarheid, veiligheid en gezondheid van onze inwoners. We letten er op dat de kosten maatschappelijk verantwoord blijven. We gaan ruimte en middelen beschikbaar stellen voor beheer door bewonersgroepen.

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld

1. Leefbaarheidsagenda's uitvoeren, o.a. beheer van de openbare ruimte (20). Is voldoende klaar en doorlopend structureel aandachtsgebied.
2. Glasvezel in de kernen (40). Doorschuiven naar nieuwe periode
3. Alternatieven voor openbaar vervoer (44). Doorschuiven naar nieuwe periode

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

1. CPO-initiatief verbreden tot duurzaam ingerichte openbare ruimte
2. Vervangen SOX-armaturen
3. Versterken Ruimtelijk Beheer, inclusief businessplan servicebedrijf
4. Versterken beleidsvorming in Omgeving (invlechten medewerkers Strategie)

3.7 Programma 7: Cultuur en sport

Begroting 2017

Essentie: *activiteiten als sport en cultuur dragen bij aan ons welzijn, gezondheid en sociale cohesie.*

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *Een bloeiend sport- en cultureel verenigingsleven.* Oirschot bruist van het verenigingsleven en dat willen we graag zo houden. Speciale aandacht gaat uit naar de betrokkenheid en inzet van jongeren.

Ambitie 2. *Inwoners zijn betrokken bij hun sociale omgeving en voelen zich mede verantwoordelijk voor toekomstbestendig Oirschots erfgoed.* Onze inwoners weten als geen ander wat er speelt in hun leefomgeving en hebben een mening over de koers die gevaren moet worden. Van ons als gemeente mag verwacht worden dat we inwoners hierbij faciliteren en prikkelen tot vernieuwende initiatieven.

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld geen

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

1. Uitvoering Kadernota Vastgoed: Start OSMO en Voorzieningskaart. Activiteiten lopen door in nieuwe bestuursperiode.
2. Goed wegzetten van het monumentenbeleid (37). Nota Cultureel Erfgoed stellen we deze periode nog vast. Een uitvoeringsprogramma is hier onderdeel van.
3. Opstellen Uitvoeringsregels subsidiebeleid als uitwerking van Koersnotitie Subsidiebeleid. Activiteit loopt door in nieuwe bestuursperiode.
4. Bezuiniging Bibliotheek heroverwogen op basis van . Zie hoofdstuk 5 Financiële positie.

Ontwikkeling voor bestuursakkoord 2018-2022

1. Herontwikkeling sportpark Moorland op basis van haalbaarheidsstudie.

3.8 Programma 8: Vitaal Landelijk Gebied

Begroting 2017

Essentie: een dynamisch landelijk gebied, waar natuur, bedrijvigheid en recreatie hand in hand gaan.

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *We willen een afwisselend en samenhangend landschap.* Bewoners en bezoekers ervaren dit landschap als waardevol. Ontwikkelingen in dit landschap bewerkstelligen we in co-creatie met ondernemers, inwoners en instellingen.

Ambitie 2. *We zien ons landschap als verbindend onderdeel tussen het Groene Woud, de Brabantse Kempen en het stedelijk gebied met een sterke Oirschotse identiteit.* We haken aan op Beleef de Kempen en uitbreiding van routestructuren om op deze manier ook fysiek Brainport, De Kempen en Het Groene Woud te verbinden.

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld

Geen

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

Geen

3.9 Programma 9: Bestuur

Begroting 2017

Essentie: *we werken als één coalitie voor de gemeenschap, met krachtig bestuur en goede dienstverlening.*

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *Inwonergerichte en klantvriendelijke dienstverlening.* We zijn onze inwoners snel en goed van dienst. Hierbij houden we rekening met de (veranderde) behoeftes van die inwoners. Om dit te bereiken, zorgen we achter de schermen dat onze digitale bedrijfsvoering op orde is.

Ambitie 2. *Intensiveren van samen werken aan de samenleving.* We willen meer gebruik maken van de kennis, kunde en energie die in onze samenleving aanwezig is. We nodigen onze inwoners(-groepen) in 2017 uit tot werken in co-creatie en tot besluitvorming inclusief evaluatie.

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld

Geen

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

1. Indexering kosten verbonden partijen opnemen in begroting 2018.
2. Communicatie resultaten deze periode, in relatie tot profilering van Oirschot
3. Body geven aan programmatisch werken i.r.t. begroting 2018
4. Uitwerking en uitvoering (tot 2019) SPP
5. Implementatie van Management Service Provider
6. Aanpassen van Uitvoeringsprogramma organisatieontwikkeling 2017-2020

Ontwikkeling voor bestuursakkoord 2018-2022

1. Bestuurlijke toekomst: Besluitvorming in november 2017. Dat betekent vanaf 2018 middelen nodig in de vorm van frictiekosten, eventuele uittredingskosten of implementatie van de wet Ahri (herindelings).
ling).
2. Verdere digitalisering in normale bedrijfsvoering als iets wat normaal is en waar we niet omheen kunnen en willen.

3.10 Begroting 2017 / Programma 10: Financiën

Begroting 2017

Essentie: *we zijn een financieel gezonde gemeente waardoor we onze ambities kunnen blijven waarmaken.*

Wat willen we bereiken?

Ambitie 1. *Onze meerjarenbegroting is structureel in evenwicht. We blijven een financieel gezonde gemeente waar uitgaven en inkomsten ook op de langere termijn in evenwicht zijn en waar we volop uitvoering geven aan de ambities uit Toekomstvisie, Kadernota en Kernboodschap. Financieel gezien voeren we een voorzichtig beleid, waarbij we sturen op de beheersing van de risico's en het op peil houden van ons weerstandsvermogen.*

Ambitie 2. *We zijn een financieel toekomstbestendige gemeente. We streven naar evenwicht tussen onze ambities, de maatschappelijke effecten die we willen bereiken en de beschikbare middelen.*

Raadskader 2014-2018 nog niet afgewikkeld

Geen

Extra zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, nog te realiseren tot april 2018

1. Invoeren en actueel houden van het contractenregister
2. Versterken financiële beleidsfunctie
3. Begroting duurzaam in evenwicht
4. Pilot Burgerbegroting

4. De financiële positie van Oirschot / financiële kaders

In dit hoofdstuk lichten we de financiële uitgangspositie van de gemeente Oirschot nader toe. Deze financiële positie is een belangrijk kader voor het opstellen van de begroting. We hebben afgesproken om aan de hand van de Toekomstvisie, de Agenda van Oirschot, de Raadskaders en de uitkomsten van de gevoerde kerntakendiscussie met voorstellen te komen voor een duurzaam structureel sluitende begroting. Concreet betekent dit dat de structurele inkomsten minimaal gelijk zijn aan de structurele uitgaven. In de volgende paragrafen lichten we verschillende financiële onderwerpen toe die van belang zijn bij het opstellen van de conceptbegroting 2018-2021. Bij een aantal van deze onderwerpen stellen we concreet (aanvullende) kaders voor.

4.1 *Uitkomsten Begroting 2017-2020 inclusief besluiten na vaststelling begroting*

Het vertrekpunt bij het opstellen van de begroting 2018-2021 voor de huidige exploitatiesaldi is gebaseerd op de saldi van de begroting 2017-2020 inclusief de besluiten die daarna zijn genomen (tot en met de raad van april 2017):

	Programmabegroting 2017-2020					2021
	2017	2018	2019	2020		
Exploitatiesaldo bij start opstellen concept Kadernota 2018	505.596	-516.548	-653.282	-677.122		-580.095
	negatief	positief	positief	positief		positief

Tabel 1

Deze saldi zijn het totaal van de structurele én incidentele baten en lasten.

Belangrijker zijn de structurele saldi. In het kader van het begrotingstoezicht beoordeelt de provincie of de begroting ook structureel in evenwicht is (worden de structurele uitgaven gedekt door structurele inkomsten?). De huidige begroting 2017 is in het kader van het begrotingstoezicht door de provincie als structureel sluitend beoordeeld. Zoals toegelicht in de werkbijeenkomsten met de raad bedraagt het structureel saldo in de meerjarenbegroting voor 2021 (afgerond) € 500.000.

Het uitgangspunt van het college blijft een structureel sluitende begroting 2018-2021. Het college stelt voor dit uitgangspunt als kader op te nemen.

Voorstel kader structureel sluitende begroting:

We stellen een structureel sluitende begroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021 op.

4.2 *Financiële ruimte 2018-2021 inclusief packagedeal*

Verplichte uitgaven

Met uw raad en de organisatie hebben we in de afgelopen maanden in enkele werkbijeenkomsten de financiële ontwikkelingen (verplichte uitgaven) de prioriteiten en de risico's in beeld gebracht. Deze zetten we af tegen de beschikbare ruimte (lees: de indicatie van het verwachte structurele saldo). Op deze manier wordt

inzichtelijk wat de financiële ruimte is bij het maken van beleidskeuzes. Hierbij hebben we een onderscheid gemaakt tussen de structurele kosten en de incidentele kosten. De structurele kosten moeten we dekken uit het structurele saldo van de begroting. Voor de incidentele kosten kunnen mogelijk de reserves worden ingezet (mits deze toereikend zijn).

In onderstaande tabel hebben we allereerst de financiële ontwikkelingen (verplichte uitgaven) en risico's weergegeven die op dit moment bij ons bekend zijn en waar we bij de komende begroting rekening mee moeten houden. De hier genoemde bedragen zijn voor het grootste gedeelte onderbouwd en voor een klein gedeelte nog aannames (bijvoorbeeld de post Algemene uitkering, effecten meicirculaire 2017). Verder ziet u bij enkele posten nog de vermelding "pm" omdat we hier wel wijzigingen verwachten maar de bedragen nog niet bekend zijn (bijvoorbeeld bij de programmakosten ISD) en de uitvoering van de decentralisaties) Op deze onderdelen kunt u nog wijzigingen verwachten. Zie bijlage 3 voor nadere toelichting op de posten.

Financiële ontwikkelingen, onderdeel verplichte uitgaven									
Nr.	I / S	STRUCTURELE KOSTEN				INCIDENTELE KOSTEN			
		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
<i>Verbonden partijen</i>									
1	GRSK, begroting bedrijfsvoeringskosten	S	149.000	279.000	311.000	310.000			
2	GRSK, programmakosten (1e marap ISD)	S	pm	pm	pm	pm			
3	VRBZO/MRE/GGD/ODZOB	S	38.000	62.000	86.000	110.000			
<i>Extra ambities o.b.v. kernboodschap en Raadskaders</i>									
<i>A. Vastgoedbeleid</i>									
4	1 fte voor opzetten vastgoedbeleid inclusief opstellen voorzieningenkaart	I / S	75.000	75.000	75.000	75.000	68.000	68.000	
<i>B. Sociaal domein</i>									
5	Realisatie garantiebanen	S	20.000	30.000	48.000	48.000			
6	Aansluiten bij Kempenplus	S	57.000	57.000	57.000	57.000			
7	Uitvoering decentralisaties	S	pm	pm	pm	pm			
8	Leerlingenvervoer aanbestedingsresultaat	S	-268.000	-268.000	-268.000	-268.000			
<i>Algemene uitkering</i>									
9	Decembercirculaire 2016	S	6.000	8.000	8.000	7.000			
10	Meicirculaire 2017, landelijke korting € 900 miljoen	S	33.000	65.000	98.000	130.000			
11	Meicirculaire 2017, komt verwachte stijging tot uitkering?	S		-241.000	-262.000	-300.000			
<i>Haalbaarheid bezuinigingen</i>									
12	Opbrengst huur Kantongerecht/oude raadhuis	S	28.000	28.000	28.000	28.000			
13	Leges	S	12.500	12.500	12.500	12.500			
<i>Overige autonome financiële ontwikkelingen</i>									
14	Prijsindex (oplopende inflatie)	S	60.000	108.000	167.000	251.000			
15	Incidentele kosten Groot Bijstervelt 2018	I					75.000		
16	Lagere onderhoudskosten bruggen (€ 150.000 ipv € 200.000)	S	0	-50.000	-50.000	-50.000			
17	Vervanging voertuigen buitendienst/implementatie visie buitendienst	S	pm	pm	pm	pm			
18	Structurele doorwerking Burap mei 2017	S	pm	pm	pm	pm			
Totaal lasten verplichte uitgaven			210.500	165.500	310.500	410.500	143.000	68.000	0
<i>Toevoeging n.a.v. werkbijeenkomst raad 16-5-2017:</i>									
24	Handhaven vorm van bibliotheek	S	90.000	150.000	150.000	150.000			
32	Vervallen geplande investering Randweg, 2e fase infrastructuur (€ 8,3 miljoen)	S			-200.000	-332.000			
Totaal lasten verplichte uitgaven incl.usief wijzigingen n.av. Werkbijeenkomst			300.500	315.500	260.500	228.500			
Structurele ruimte 2018-2021 na raad 28-3-2017 inclusief correcties			-397.000	-600.000	-312.000	-505.000			
Blijft over voor aanvullende beleidskeuzes (zie volgende tabel)			-96.500	-284.500	-51.500	-276.500			
			overschot	overschot	overschot	overschot			
<i>NB Positieve bedragen zijn nadelen, negatieve bedragen zijn voordelen</i>									

Tabel 2

Financiële ruimte

In de werkbijeenkomsten met de raad hebben we in beeld gebracht wat de financiële ruimte is voor de komende jaren. De conclusie hierbij is dat deze ruimte nagenoeg geheel nodig is voor de verplichte uitgaven. In tabel 2 is dit gespecificeerd. Toegevoegd hierbij is de wijziging op de bezuiniging van de bibliotheek. U heeft dit als dringende wens aangegeven door het aannemen van de motie bij de behandeling van de begroting 2017, in de gesprekken met bibliotheekbestuur en andere maatschappelijke partners en in de raads werkgroep op 16 mei 2017. Dit leidt tot een tekort in de meerjarenbegroting. Dit betekent dat aanvullende keuzes noodzakelijk zijn om tot een structureel sluitende begroting te komen. In tabel 2 hebben we daarvoor de randweg uit de meerjarenramingen gehaald omdat de noodzaak daarvoor nog niet is aangetoond.

Voorstel kader financiële ruimte:

We nemen in de conceptbegroting 2018 de verplichte uitgaven op en een correctie op de eerder afgesproken bezuiniging op de bibliotheek. Het budget voor de bibliotheek handhaven we op € 250.000 vanaf 2019.

Packagedeal

In de werkbijeenkomsten die we de afgelopen maanden met u hebben gehouden zijn door uw raad ook een aantal prioriteiten en wensen benoemd.

In de werkbijeenkomst van 16 mei 2017 met de fracties was er draagvlak voor het voorstel van het college om in deze Kadernota géén nieuwe prioriteiten en wensen op te nemen. Deze “packagedeal” houdt in:

- Afspraken met de raad komen we na
- Geen belastingverhoging en geen bezuiniging op organisatie toepassen
- Verplichte zaken opnemen in begroting
- Longlist voor Bestuursakkoord nieuwe raadsperiode opstellen

Het is aan de nieuwe raad om, op basis van de longlist (zie bijlage 4), in de nieuwe bestuursperiode keuzes te maken.

4.3 Nog in te vullen taakstellingen en stelposten uit begroting 2017-2020

In de begroting 2017-2020 is een aantal taakstellende bezuinigingen opgenomen. Deze zijn verwerkt in saldi die in Tabel 1 zijn genoemd. Het is belangrijk dat deze taakstellingen worden ingevuld omdat ze het saldo beïnvloeden. In bijlage 2 zijn deze gespecificeerd inclusief een toelichting op de stand van zaken en eventuele financiële consequenties. Deze posten hebben onze nadrukkelijke aandacht bij het opstellen van de concept-begroting 2018-2021. Voor zover er financiële consequenties uit volgen hebben we deze meegenomen in tabel 2.

4.4 Jaarrekening 2016 en 1^e Burap 2017

Jaarrekening 2016

Op het moment van opstellen van deze Kadernota is de jaarrekening 2016 in de afrondende fase. Voor het onderdeel Sociaal domein moet de afrekening nog worden ontvangen zodat op dit moment nog geen voorlopig saldo kan worden gegeven. Omdat de uitkomsten van de jaarrekening 2016 nog niet bekend zijn is in deze Kadernota geen rekening gehouden met eventuele structurele gevolgen.

Gevolgen 1^e burap 2017

In de 1^e Burap 2017 zijn een aantal onderwerpen verwerkt die structureel doorwerken naar de komende jaren. Deze Burap komt op 20 juni in de besluitvormende vergadering. In de tabel 2 zijn enkele van deze posten, die eerder bekend waren, al verwerkt. Concept van de Burap is op 30 mei vastgesteld in het college. Naast de al eerder verwerkte posten is de structurele doorwerking voor de meerjarenbegroting beperkt. Deze doorwerking nemen we mee bij het opstellen van de begroting 2018.

4.5 *Reservepositie (Oirschot en verbonden partijen)*

a. Reservepositie gemeente Oirschot

In de volgende tabel geven we de actuele stand van de reserves en voorzieningen weer (saldi medio maart 2017 vóór controle jaarrekening 2016).

Recapitulatie verloop saldo's reserves en voorzieningen (saldo's per 31 december)						
		Concept				
	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Algemene reserves						
Saldireserve	0	0	0	0		
Algemene reserve	6.436.985	4.540.588	2.308.543	2.170.097	2.359.879	3.037.001
Reserve w eerstandsvermogen en risicobeheersing	4.310.000	4.525.000	3.200.000	3.200.000	3.200.000	3.200.000
Sub-totaal 1	10.746.985	9.065.588	5.508.543	5.370.097	5.559.879	6.237.001
2. Bestemmingsreserves						
Algemene dienst:	17.752.615	18.166.192	13.401.764	13.252.717	13.487.145	13.412.006
Grondexploitatie	4.414.974	4.442.584	6.194.731	6.088.338	6.079.269	8.487.319
Sub-totaal 2	22.167.588	22.608.776	19.596.495	19.341.055	19.566.414	21.899.325
3. Voorzieningen						
Algemene dienst	4.860.940	4.706.165	4.588.773	4.205.259	4.539.620	4.127.650
Grondexploitatie	1.182.077	779.315	779.315	394.798	394.798	394.798
Sub-totaal 3	6.043.017	5.485.480	5.368.088	4.600.057	4.934.418	4.522.448
Totaal-generaal	38.957.591	37.159.844	30.473.126	29.311.209	30.060.711	32.658.774

Tabel 3

Zoals uit tabel 3 blijkt heeft Oirschot een forse reservepositie (we beperken ons tot de reserves en laten de voorzieningen buiten beschouwing). Het is belangrijk dat de inzet ervan een maximaal rendement oplevert, waar mogelijk ook voor de exploitatie. Iedere 4 jaar stellen we het beleid omtrent reserves en voorzieningen opnieuw vast in de nota Reserves en voorzieningen, de eerstvolgende keer in 2018. In de werkbijeenkomst van 16 mei 2017 heeft het college voorgesteld deze nota nog op te stellen en oplevert ter besluitvorming door de nieuwe gemeenteraad. Hierin nemen we het vraagstuk hoe de reserves optimaal ingezet kunnen worden mee. Bij de uitwerking in de begroting komen we hierop terug.

We stellen u voor dit onderzoek in de kaderstelling vast te leggen.

Voorstel kader inzet reserves:

Het huidige college stelt begin 2018 een nieuwe nota Reserves en voorzieningen op voor de nieuwe gemeenteraad en neemt hierin het vraagstuk mee hoe de reserves optimaal ingezet kunnen worden

b. Reservepositie verbonden partijen

In de werkgroep Planning en Control hebben we gemeld dat we met ingang van deze Kadernota u ook meer inzicht geven op de reserves van de verbonden partijen. De reserves van deze partijen zijn immers van de deelnemende gemeenten gezamenlijk. Ook vanuit het kengetal solvabiliteit (mate waarin de instelling aan de financiële verplichtingen kan voldoen) is het belangrijk dat de reservepositie van de betreffende partij voldoende is. Daarnaast is het van belang dat het weerstandsvermogen van de betreffende verbonden partij toereikend is. Uitgangspunt hierbij moet zijn dat de verbonden partij weerstandsvermogen aanhoudt dat is afgestemd op de gekwantificeerde risico's.

De gemeente als deelnemer wil vooral zicht houden op het financiële belang dat zij in de verbonden partij heeft. Zij is medeverantwoordelijke van de partij en daarmee mede aansprakelijk wanneer de continuïteit ervan in het geding is. Bij het beoordelen van de jaarlijkse begrotingen van de verbonden partijen kijken we hier nadrukkelijk naar.

Als eerste aanzet voor dit onderdeel hebben we in tabel 4 een samenvatting gegeven van de vermogenspositie en de solvabiliteit op basis van de begrotingen 2018 van deze partijen.

Reserve positie en solvabiliteitsratio Gemeenschappelijke Regelingen					
Gemeenschappelijke regeling	Prognose omvang		Prognose omvang		Solvabiliteitsratio
	algemene reserve	bestemmingsreserves	totale reserves	per 1-1-2018	
	per 1-1-2018	per 1-1-2018	per 1-1-2018	per 1-1-2018	
1 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	2.000.000	4.583.000	6.583.000	12%	
2 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	1.260.000	317.000	1.577.000	19%	
3 WSD-groep	17.322.000	6.533.000	23.855.000	99%	
4 GGD Brabant-Zuidoost	1.566.000	1.446.000	3.012.000	12%	
5 Metropoolregio Eindhoven	1.415.000	2.006.000	3.421.000	13%	
6 Samenwerking Kempengemeenten	nihil	nihil	nihil	0%	
totaal reserves	23.563.000	14.885.000	38.448.000		

Tabel 4

Op dit moment verbinden we nog geen conclusies aan de omvang van de reserves en de solvabiliteitsratio van de Gemeenschappelijke Regelingen. Als vervolg op deze eerste aanzet, stellen we voor dit in de werkgroep Planning en Control nader te bespreken.

4.6 Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

De laatste circulaire van de algemene uitkering die in de begroting 2017-2020 is verwerkt is de decembercirculaire 2016. De volgende circulaire volgt in mei 2017. Dan wordt duidelijk of de voorzichtige inschatting die we bij de septembercirculaire 2016 hebben gemaakt voor de stijging van het accres (zie raadsinformatiebrieven van 11 oktober 2016 en 7 maart 2017 waarin is aangegeven dat we 50% van het accres opnemen) uitkomt en of we op dit onderdeel een voordeel mogen inboeken.

Deze uitkomsten van de meicirculaire 2017 zijn pas bekend nadat de Kadernota 2018 is opgesteld. Omdat de Kadernota 2018 in de raad van 27 juni 2017 wordt behandeld streven we ernaar om de uitkomsten van de meicirculaire 2017 nog voor 27 juni 2017 met u te communiceren, zodat deze betrokken kunnen worden bij de beraadslagingen over de Kadernota. Vervolgens nemen we deze uitkomsten mee bij het opstellen van de begroting 2018.

4.7 Technische uitgangspunten begroting 2018

Naast beleidsmatige uitgangspunten en kaders voor de komende begroting stellen we in de Kadernota ook een aantal technische uitgangspunten voor. Deze hebben betrekking op specifieke onderdelen van de begroting, zoals te hanteren percentages voor rente en loon- en prijsstijging en de ontwikkeling van de lokale lasten. Voor de uitwerking van de begroting is het van belang dat deze vooraf worden vastgesteld. We lichten ze hieronder toe, met per onderdeel een concreet voorstel.

a. Ontwikkeling van de lokale lasten/gemeentelijke belastingen

Voor de ontwikkeling van de woonlasten handhaven we de jaarlijkse stijging van 1,75% en stellen het volgende kader voor:

Voorstel kader gemeentelijke belastingen:

We hanteren voor de gemeentelijke belastingen als uitgangspunten:

- a. afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn 100% kostendekkend met als uitgangspunt dat de tarieven niet meer dan 1,75% stijgen;
- b. ozb, toeristenbelasting, forensenbelasting en leges krijgen een jaarlijkse verhoging van 1,75% (bestaand beleid). De tarieven voor de reclamebelasting blijven ongewijzigd met uitzondering van de gevolgen van hertaxaties.

b. Prijsstijging (inflatie)

b1. Reguliere budgetten begroting

In de begrotingscirculaire van de provincie (m.b.t. het begrotingstoezicht) staat dat de gemeente in het kader van het reëel opstellen van de ramingen rekening houdt met een mutatie van de prijsontwikkeling van ten minste het in de gehanteerde circulaire genoemde Bruto Binnenlands Product (BBP). Wanneer we een afwijkend percentage toepassen moet dit in de programmabegroting beargumenteerd zijn.

In de (meerjaren)begroting 2017-2020 is rekening gehouden met een inflatie van 0,5% per jaar gebaseerd op de prijsontwikkeling van het BBP uit de septembercirculaire 2015.

In de septembercirculaire 2016 is een prijsontwikkeling voorspeld van 0,9% voor 2018, 1,1% voor 2019, 1,3% voor 2020 en 1,6% voor 2021 (eveneens gebaseerd op de prijsontwikkeling van het BBP).

De raming voor prijsstijging verwerken we als één stelpost binnen de begroting. Uitgangspunt blijft dat prijsstijgingen worden opgevangen binnen de budgetten. Pas als dit aantoonbaar niet mogelijk is, dan kan vanuit de stelpost worden bijgesprongen.

Voor de komende jaren stellen we voor de verwachte prijsstijging op basis van het BBP volgens de septembercirculaire 2016 van de algemene uitkering te volgen en de uitkomsten hiervan in de begroting op een specifieke stelpost te ramen.

Voorstel kader prijsstijging reguliere budgetten begroting:

We volgen voor de jaarlijkse prijsindex de verwachte prijsstijgingen van het BBP uit de septembercirculaire 2016 en ramen de uitkomsten hiervan op een specifieke stelpost voor 2018-2021

b2. Meerjarige indexering bijdrage verbonden partijen

Tot op heden nemen we in onze (meerjaren)begroting de bijdragen aan de verbonden partijen zoals deze zijn opgenomen in de afzonderlijke begrotingen van de betreffende verbonden partij één op één over in onze begroting (uitgaven voor verbonden partijen zijn op basis van de Gemeentewet verplichte uitgaven). Omdat de GRSK, de GGD, de ODZOB, de VRBZO en de MRE in hun begrotingen alleen voor het 1^e jaar (2018) een verhoging voor loon- en prijsstijging hebben meegenomen en de meerjarenbegroting (2019-2021) constant houden, betekent dit dat we in onze meerjarenbegroting tot op heden voor die partijen geen rekening houden met toekomstige kostenstijgingen (loon- en prijsstijging).

Dit vinden we niet juist. Net als bij de reguliere budgetten moeten we ook voor deze posten rekening houden met een hogere bijdrage in de toekomst door kostenstijgingen. Ingaande de begroting 2018 stellen we daarom voor ook voor de genoemde verbonden partijen in de meerjarenbegroting rekening te houden met deze kostenstijging. Voor de percentages van de verwachte stijgingen voor de jaren 2019 en verder baseren we ons op de afspraken die hierover met deze partijen voor het jaar 2018 zijn gemaakt. Voor de jaren 2019 en verder passen we de index toe die ook voor het jaar 2018 wordt gehanteerd. De uitkomsten van deze berekening nemen we in de komende meerjarenbegroting mee op een specifieke stelpost voor kostenstijgingen bij de verbonden partijen.

Voorstel kader kostenstijging bijdragen verbonden partijen:

Vanaf het begrotingsjaar 2018 nemen we in de meerjarenbegroting een stelpost op voor kostenstijgingen bij de verbonden partijen GRSK, GGD, ODZOB, VRBZO en MRE. Voor de jaren 2019 t/m 2021 passen we jaarlijks de index toe die ook voor het jaar 2018 wordt gehanteerd en ramen de uitkomst van de berekening op een specifieke stelpost voor kostenstijgingen bij de verbonden partijen.

c. Loonstijging

Voor de ramingen van de salarissen van het ambtelijke personeel vormen de cao-afspraken het uitgangspunt. In de (meerjaren)begroting 2017-2020 is op basis van de laatst bekende cao rekening gehouden met een jaarlijkse loonstijging van 2%.

Op dit moment is er nog geen informatie beschikbaar over nieuwe ontwikkelingen. Daarom stellen we voor om, tot de uitkomsten van nieuwe cao-ontwikkelingen bekend zijn, ook voor 2018 e.v. voor de loonontwikkelingen de 2% te handhaven.

Voorstel kader loonstijging:

We hanteren een jaarlijkse loonindex van 2%.

d. Rente

In de Kadernota 2017 hebben we bij het onderdeel rente toegelicht dat de systematiek van rente toerekening, als gevolg van wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording is gewijzigd. Rentetoerekening moet geschieden op basis van de werkelijk betaalde rente. Op basis hiervan moet een percentage worden berekend. Voor het onderdeel Grondexploitatie is in 2016 nog tot een aanvullende wijziging in het BBV besloten op basis waarvan voor de Grondexploitatie een afwijkende berekening van het rentepercentage moet worden berekend. Voor de begroting 2017 golden voor de toerekening van rente de volgende percentages:

- Voor nieuwe investeringen 1,75%
- Voor de Grondexploitatie 1,594%
- Voor investeringen uit de staat van activa, afval en riolering 1,773%

Voor de begroting 2018-2021 zien we geen redenen om aan te nemen dat deze percentages fors anders zullen zijn. De werkelijk te hanteren percentages kunnen pas berekend worden bij het uitwerken van de begroting 2018-2021.

Daarom stellen we voor voorlopig uit te gaan van het volgende kader.

Voorstel kader rente:

We hanteren een jaarlijkse rente van 1,75% voor nieuwe investeringen, 1,594% voor de investeringen binnen de grondexploitatie en 1,773% voor de overige investeringen en de onderdelen afval en riolering.

e. Liquiditeitspositie

Uit de begroting 2017-2020 blijkt dat we, op basis van de toen bekende cijfers, in 2021 te maken krijgen met een financieringstekort van (afgerond) € 4 miljoen.

Bij de uitwerking van de conceptbegroting 2018-2021 moet duidelijk worden of dit nog steeds het geval is. Voor een eerste (globale) indicatie van de uitkomst hiervan hebben we in onderstaande tabellen de situatie bij de begroting 2017 herhaald (tabel 5) en een eerste indicatie van de verwachte liquiditeitspositie bij de Kadernota 2018 (tabel 6) opgenomen.

1. Tabel 5 begroting 2017 (blz. 65)

Liquiditeitenplanning	Dienstjaar 2017		Dienstjaar 2018		Dienstjaar 2019		Dienstjaar 2020		Dienstjaar 2021	
	bedrag	totaal	bedrag	totaal	bedrag	totaal	bedrag	totaal	bedrag	totaal
SALDO / overschot		1.176.081		1.639.097		6.138.631		-3.921.744		-4.454.965

2. Tabel 6 globale indicatie Kadernota

Liquiditeitenplanning	Dienstjaar 2017		Dienstjaar 2018		Dienstjaar 2019		Dienstjaar 2020		Dienstjaar 2021	
	bedrag	totaal	bedrag	totaal	bedrag	totaal	bedrag	totaal	bedrag	totaal
SALDO / overschot		-107.915		828.006		3.601.590		1.767.121		-6.272.237

Toelichting tabel 6:

De eerste uitkomsten van de liquiditeitsprognose voor de nieuwe begroting geeft aan dat:

- Het liquiditeitstekort dat bij de begroting 2017 werd verwacht in 2020 nu niet meer aan de orde is
- In 2021 wel een (fors) liquiditeitstekort ontstaat

De uitkomsten van tabel 6 moeten gezien worden als een eerste globale indicatie zonder hier conclusies aan te verbinden. Bij de uitwerking van en besluitvorming over de begroting moet duidelijk worden of dit tekort ook van die omvang is en komen we hier bij u op terug.

f. Afschrijving investeringen

Afschrijving vindt plaats op basis van de Financiële verordening van de gemeente Oirschot 2016 (vastgesteld in de raadsvergadering van 26 april 2016). Bij nieuwe investeringen nemen we het eerste jaar slechts een half jaar afschrijving mee. Dit is bestaand beleid, dus een (aanvullend) kader is hier niet nodig.

Als gevolg van wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) 2017 leggen we u in de raadsvergadering van 26 september 2017 een gewijzigde Financiële verordening voor. Behalve de wijzigingen uit het BBV nemen we hierin ook een actualisatie van de afschrijvingstabel mee. Dit betreft o.a. de afschrijvingstermijnen van de (rehabilitaties) wegen als gevolg van de bevindingen van de provincie bij de goedkeuring van de begroting 2017. Wijziging van de afschrijvingstermijn heeft gevolgen voor de begroting.

g. Aantal inwoners en woonruimten

Voor een aantal ramingen (onder andere voor de algemene uitkering) is de ontwikkeling van het aantal inwoners en woonruimten van belang. Het aantal te bouwen woningen is gebaseerd op (een voorzichtige inschatting van) de te bouwen woningen volgens het woningbouwprogramma. Voor de ontwikkeling van het aantal inwoners gaan we, op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren, uit van een stijging van het aantal inwoners met netto 0,83 per gereedgekomen woning/woonruimte per jaar (dat is beperkt omdat het veelal om interne verhuizingen binnen de gemeente gaat).

Peildatum	Aantal inwoners	Aantal woonruimten
1-1-2017	18.499	7.485
1-1-2018	18.568	7.568
1-1-2019	18.649	7.666
1-1-2020	18.814	7.865
1-1-2021	19.032	8.127

Tabel 7

h. Post onvoorzien

Artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) vermeldt enkele aspecten van het onderdeel onvoorziene uitgaven. Het eerste lid van genoemd artikel geeft aan dat de post onvoorziene uitgaven deel uitmaakt van het programmaplan. Op grond van lid 6 kan de post voor onvoorziene uitgaven worden begroot voor de totale begroting of per programma. In Oirschot kiezen wij voor de eerste optie.

In tegenstelling tot voorheen is de (minimale of maximale) omvang van de post onvoorziene uitgaven nergens bepaald of geadviseerd. Dit is een keuze van de gemeente zelf.

Ondanks dat door de wetgever geen minimumbedrag is genoemd sluit het niet opnemen van een raming niet aan bij de bedoeling van de wetgever. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat iedere gemeente een raming voor onvoorzien opneemt, hoe gering dan ook. Wij handhaven daarom het bedrag van € 1 per inwoner per jaar zoals ook voor de begroting 2017-2020 is gehanteerd.

Voorstel kader post onvoorzien:

We nemen een raming op van € 1 per inwoner voor onvoorziene uitgaven.

i. Tarieven sportaccommodaties

Specifiek voor het verhuur- en accommodatiebeleid geldt tot op heden een jaarlijkse verhoging van 3%, ongeacht de werkelijke prijsindex volgens CBS, CPB etc. Ook dit is conform bestaand beleid, waarbij geen aanvullend kader nodig is. Voor de volledigheid willen we hierbij vermelden dat de uitkomsten van het nieuwe vastgoedbeleid en het onderzoek naar de haalbaarheid van OSMO-beleid op dit onderdeel nog wel gevolgen kunnen hebben.

4.8 Wijzigingen basisset beleidsindicatoren

Bij de begroting 2017 hebben we toegelicht dat, als gevolg van wijzigingen van het BBV, een basisset van 39 beleidsindicatoren ingevoerd is. Deze moeten verplicht worden opgenomen in de teksten bij de verschillende programma's bij de begroting en de jaarrekening. Doel hiervan is om meer te kunnen sturen op meetbare prestaties en maatschappelijke effecten, de begroting transparanter te maken en meer onderlinge vergelijkingsmogelijkheden tussen de gemeenten te hebben.

Inmiddels is de set op de volgende onderdelen gewijzigd (nummers en wijziging vermeld):

Nr. 17 en 18 / Absoluut en relatief verzuim (definities en cijfers 2014/2015 zijn aangepast)

Nr. 20 / Percentage niet sporters (bron wordt aangepast)

Nr. 25 / Percentage achterstandsleerlingen (indicator vervalt doordat het aantal sterk terugloopt en de indicator hierdoor minder zeggingskracht heeft)

Nr. 34 / Hernieuwbare elektriciteit (door aanscherping cijfers zijn de waarden gewijzigd)

De wijzigingen nemen we mee bij het opstellen van de begroting 2018.

4.9 Begrotingscirculaire 2017

De provincie houdt, op basis van de Gemeentewet, toezicht op de begroting van de gemeenten. De Provincie Noord-Brabant informeert de gemeenten jaarlijks over de belangrijkste aspecten van de (meerjaren)begroting. Dit doet de provincie door het uitbrengen van een zogenaamde begrotingscirculaire voor zowel raad als college met hierin de specifieke aandachtspunten voor beiden. Deze aandachtspunten spelen een belangrijke rol bij de beoordeling door de provincie of de begroting structureel in evenwicht is en of de gemeente in aanmerking komt voor repressief toezicht. Bij het opstellen van de begroting nemen we de aandachtspunten uit de begrotingscirculaire mee.

4.10 Kengetallen

Vanaf de begroting 2016 (en de jaarrekening 2015) is op grond van het BBV voorgeschreven dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een aantal financiële kengetallen wordt opgenomen. Met behulp van deze kengetallen kan op relatief eenvoudige wijze inzicht verkregen worden in de financiële positie. De invulling moet op plaatselijk niveau gebeuren. In 2016 hebben we in de Kadernota 2017, na overleg met de werkgroep Planning en Control, voor de verschillende kengetallen de volgende streefwaarden bepaald (de zogenaamde Oirschotse norm):

Nr	Omschrijving	Goed	Voldoende		Onvoldoende
			Ondergrens	Bovengrens	
1A	Netto schuldquote	< 53%	53%	72%	> 72%
1B	Netto schuldquote corr verstr leningen	< 51%	51%	69%	> 69%
2	Solvabiliteit	> 36%	26%	36%	< 26%
3	Grondexploitatie	< 28%	28%	38%	> 38%
4	Structurele exploitatieruimte	> 1,5%	0,00%	1,50%	< - 0%
5	Belastingcapaciteit	< 80%	80%	110%	> 110%

Tabel 8

In tabel 9 zijn de kengetallen weergegeven uit de begroting 2017 en de meerjarenbegroting 2018-2020.

Nr.	Kengetallen paragraaf A	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1A	Netto schuldquote	68,36%	63,40%	48,33%	77,78%
1B	Netto schuldquote gecorr	64,77%	60,16%	45,16%	74,24%
2	Solvabiliteitsratio	43,98%	43,42%	45,06%	45,10%
3	Grondexploitatie	23,43%	10,54%	-5,08%	1,34%
4	Structurele exploitatieruimte	-1,41%	0,15%	0,76%	0,52%
5	Belastingcapaciteit	120,41%	120,41%	120,41%	120,41%

Tabel 9

De conclusie bij de begroting 2017 was dat de score voor de kengetallen voor 2017 t.o.v. de Oirschotse norm voor de nummers 1A en 1B voldoende was, de nummers 2 en 3 goed en voor de nummers 4 en 5 onvoldoende. Een onvoldoende voor structurele exploitatieruimte wordt veroorzaakt door het feit dat we voor 2017 een negatief exploitatiesaldo hebben. In de meerjarenbegroting is de kwalificatie wel voldoende. Voor wat betreft de kwalificatie belastingcapaciteit scoren we in de begroting 2017 nog onvoldoende. In de begroting 2018 verwachten we hier, op basis van actuelere cijfers van met name de afvalstoffenheffing, wel binnen de Oirschotse norm van voldoende te blijven. We zien geen aanleiding om de Oirschotse norm bij te stellen en stellen dan ook voor deze te handhaven. Natuurlijk blijven we het verloop van de kengetallen de komende jaren monitoren en houden deze jaarlijks in de gaten.

Voorstel kader normering kengetallen:

We handhaven de Oirschotse norm voor de kengetallen zoals weergegeven in tabel 8 uit deze paragraaf.

4.11 Risicoparagraaf

Bij het opstellen van de begroting 2018 actualiseren we ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Hieruit zetten we de risico's die de gemeente loopt af tegen het beschikbare weerstandsvermogen om inzichtelijk te maken of dit voldoende is om de risico's af te dekken.

Als norm voor het benodigde weerstandsvermogen heeft de raad hierbij gekozen voor de ratio 1,4 (dit wordt landelijk gezien als de bovenkant van de norm 'voldoende'). We stellen voor deze norm ook voor de komende begroting als kader aan het college mee te geven. Op basis van de berekening van het benodigde weerstandsvermogen wordt het saldo van de reserve Weerstandsvermogen en risicobeheersing aangepast. Op dit moment is het saldo van deze reserve € 3.200.000 (basis begroting 2017).

Voorstel kader norm weerstandsvermogen:

We handhaven de norm van 1,4 voor de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Uitwerking toekomstperspectief

1.1 Inleiding

Uit de voorgaande hoofdstukken concluderen we dat ieder jaar een bijsturing nodig is. Vorig jaar hebben we belangrijke stappen gezet om onze begroting meerjarig sluitend te krijgen. En daarbij hebben we ruimte gevonden om te investeren in onze infrastructuur en samenleving. Daarop kunnen we nu verder werken. In onze Toekomstvisie en onze Kernboodschap staat één uitgangspunt heel helder voorop: We willen “Kwaliteit van leven” bieden aan onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Dat is een ambitie die al ons handelen stimuleert, maatstaf is en inspiratie geeft.

Zoals we al aangegeven hebben leven we in een dynamische wereld en veranderen oude vertrouwde verhoudingen, manieren van werken door intrede van nieuwe technologieën en zijn onze inwoners goed geïnformeerd. Daar hoort een overheid bij die zich daarvan bewust is en daarop schakelt. Een overheid die bewust met dat nieuwe toekomstperspectief bezig is en zichzelf met haar inwoners daarop voorbereidt.

Wat gaat dit betekenen en met welke ontwikkelingen krijgen we te maken? Op wereldschaal zien we een aantal trends en ontwikkelingen die zijn impact ook in Oirschot hebben. We noemen:

- Klimaat/schaarste grondstoffen;
- Polarisering/migratie;
- Digitalisering/robotisering;
- Globaal versus Lokaal.

We beschrijven hieronder welke zaken daaruit voortkomen en hoe we als Oirschot daarmee om kunnen gaan en ons op kunnen voorbereiden zodat we klaar zijn voor de toekomst.

1.2 Klimaat/schaarste grondstoffen/energieneutraal

Vanuit onze toekomstvisie draagt Oirschot bij aan de doorontwikkeling van de belangrijke toptechnologische regio/ Brainport regio Eindhoven, in het bijzonder als proeftuin duurzame/zorgvuldige veehouderij, domotica, het nieuwe werken, bouwnijverheid - wanneer het gericht is op innovatie en duurzaamheid, (digitale) bereikbaarheid van voorzieningen.

Uitgangspunt bij iedere vorm van economische ontwikkeling is dat kwaliteit en professionaliteit voorop staan en dat ontwikkeling plaatsvindt met een goede inpassing in of versterking van het groene en cultuurhistorische karakter van Oirschot.

Hoe Oirschot op termijn de ambitie om energieneutraal te zijn invult, is deels een open vraag. Voor een belangrijk deel rust de uitvoering op de schouders van de samenleving zelf. Gemeenten zijn dan vooral aanjager en voorlichter richting de samenleving. Vast staat wel dat de ambities niet gehaald worden door alleen de nieuw te bouwen bouwvoorraad. De grootste winst valt te halen via energieprojecten (wind, biomassa, etc) en maatregelen in de bestaande voorraad. Keuzes hoe dit te bereiken laten zich in het Oirschotse leiden door de ambities die de samenleving op dit vlak heeft, en de realisatie ervan mede bezien vanuit het aanbod van veel historisch waardevolle bebouwing.

De inzichten die de wetenschap ons verschaffen en de klimaatdoelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs tonen de urgentie aan om onder andere de energietransitie nu echt in te zetten. Om doelstellingen uit het Klimaatakkoord daadwerkelijk te halen is het stimuleren van duurzame initiatieven van ‘onderop’ en het verduurzamen van de gemeentelijke ‘inventaris’ (gemeentelijk voertuigen elektrisch, circulair inkopen) zeker niet genoeg. Om tot een gezonde, klimaatbestendige omgeving en een versnelling van de energietransitie te komen is een duidelijke lijn nodig op welke manier klimaat- water- en milieudoelstellingen kunnen worden gehaald. We helpen onze inwoners en bedrijven om zich bewust te worden van onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de duurzaamheid van onze leefomgeving. Daarbij is het van belang de ontwikkelingen aan te laten sluiten op de behoeften van nu, zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien, in gevaar te brengen.

Grond, grondstoffen en energie zijn schaars. Dat vraagt om op een welbewuste, duurzame manier met deze middelen om te gaan. De verwachting is dat de duurzaamheidsambitie niet alleen via investeringen in de nieuw toe te voegen bouwvoorraad te realiseren is. De laatste jaren zijn verschillende ontwikkelingen gaande die zich richten op energieopwekking, op de bestaande voorraad en samenwerking tussen consumenten en bedrijven op het gebied van verduurzaming en energieopwekking.

De manier waarop we in de wereld met grondstoffen en fossiele brandstoffen omgaan, zal de komende jaren wezenlijk veranderen. Ze worden schaars en de prijs wordt steeds hoger. Een ‘Biobased Economy’ is een economie waarin groene grondstoffen steeds hergebruikt worden als materialen, chemicaliën, transportbrandstoffen en energie (elektriciteit en warmte). Biomassa heeft ten opzichte van zon en wind de unieke eigenschap dat het gebruikt kan worden voor materialen zoals plastics, chemicaliën, cosmetica en medicijnen. Er liggen veel kansen om uit reststromen, zoals mest, GFT-afval, zuiveringsslib en hout- en snoeiafval, niet alleen energie maar ook hoogwaardige grondstoffen te winnen. De technologie ontwikkelt zich in sneltreinvaart.

De klimaatverandering heeft gevolgen voor onze openbare ruimte. De komende jaren krijgen we steeds vaker langere hete periodes, afgewisseld met korte hevige regenbuien. De poolkappen smelten, de zeespiegel stijgt en onze rivieren krijgen meer piekbelastingen. Begrippen als hittestress, overstromingen, tijdelijke waterpartijen, groene daken, open verhardingen zullen meer gemeengoed worden. Onze openbare ruimte en fysieke infrastructuur (wegen, open water, riolering, beplanting) is daarop nog niet voldoende afgestemd. Meer maatregelen en anders omgaan met mogelijkheden zijn nodig om die veranderingen het hoofd te bieden.

De relatie volksgezondheid en veehouderij krijgt steeds meer aandacht, het onderwerp heeft de aandacht bij meerdere kennisinstellingen. Per 1 januari 2014 moeten veehouders verplicht de mest verwerken. Dit zet druk op vergunningen en maatschappelijke processen. In 2018 vervalt het melkquotum voor melkveebedrijven. Het Planbureau voor de Leefomgeving waarschuwt daarbij voor een toenemende milieu/omgevingsdruk. Vanwege onze ligging in relatie tot Brainport Eindhoven (aangewezen als Mainport) en

de Kempen stimuleren we de toepassing van de meest geavanceerde technologische ontwikkelingen op het terrein van groene en duurzame landbouw- en veeteelttechnieken.

1.3 Samenleven in huidige tijd van polarisering, migratie en sociale verschillen.

Verschillen bevolkingsgroepen in de samenleving

Een samenleving heeft samenhang nodig om te kunnen functioneren. Mensen moeten iets met elkaar hebben, elkaar iets gunnen, elkaars belangen kunnen inzien, om met elkaar te kunnen overleggen en ook de eigen belangen te kunnen behartigen. Dat noemen we sociale cohesie. Veel mensen praten tegenwoordig over dat begrip. Het lijkt er op dat de sociale cohesie aan het afnemen is. De 'gun'factor is een beetje zoek. Er is misschien meer sociale polarisatie dan sociale cohesie.

Toegegeven: de gebeurtenissen van het afgelopen jaar hebben het beeld eenzijdig gekleurd. In de 'alles of niets'-keuzes over Brexit, de Amerikaanse president of ons eigen Oekraïne-referendum werd overleg en interesse in elkaars belangen niet echt gestimuleerd. Die ongelijkheid is er gewoon.

Maar er is wel echt iets aan de hand. Vijf jaar recessie, langdurige oorlog in het Midden-Oosten, hongersnood in Afrika, een plotselinge vluchtelingenstroom - het heeft een gevoel van onbehagen gecreëerd. En dat onbehagen heeft misschien een gevoel van ongelijkheid uitvergroot. Verschillen tussen groepen op basis van inkomen, vermogen, maar ook in andere vormen van kapitaal zoals persoonlijk kapitaal (vrienden, opleiding, sociale context) en cultureel kapitaal (religie, nationaliteit, verenigingsleven) kunnen leiden tot sociale polarisatie. Het is niet raar dat er een grote ongelijkheid wordt gevoeld door de minder bedeelden in Nederland, want die ongelijkheid is er gewoon. In het landelijke, maar ook op het lokale niveau kunnen we daar rekening mee houden bij het ontwikkelen van ons beleid.

Participatie/bereikbaarheid/toegankelijkheid

De kracht van de gemeenschap komt uit de mensen zelf. De gemeente stimuleert en faciliteert actief verbindingen tussen maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven, burgers en overheid. De gemeente neemt daarnaast niet meer de volledige verantwoordelijkheid op zich voor het in stand houden van voorzieningen. Voor de gemeente zijn participatie en zelfredzaamheid van de burger twee belangrijke kenmerken om aan te werken. Uiteindelijk levert iedere bewoner in 2030 een bijdrage aan de gemeente Oirschot. Alleen samen kunnen we het label 'Monument in het groen; kwalitatief leven' waarmaken.

Om de leefbaarheid op peil te houden is het nodig om onder andere goed bereikbare voorzieningen te hebben. De voorzieningen staan onder druk. De komende jaren is het dan ook noodzaak om te onderzoeken op welke manier we ons voorzieningenpeil (onder andere sport, onderwijs, zorg en groen) kunnen behouden. Dit is een onderwerp waarin de samenleving een grote rol heeft. Dat dit succesvol kan zijn blijkt wel uit de goede ervaringen die de gemeenschap inmiddels heeft opgebouwd. Dat vraagt wel om nadere uitwerking rond rollen en inzet.

Vluchtelingen

In algemene zin kunnen we stellen dat we een gastvrije gemeente willen zijn die haar verantwoordelijkheid neemt in de vluchtelingenproblematiek als het gaat om het opvangen van asielzoekers en vergunninghouders in de gemeente. We maken daarbij geen onderscheid in bevolkingsgroepen zoals ras, geloof, afkomst of seksuele geaardheid. We doen dit op de schaal van Oirschot en kiezen daarbij niet voor grootschalige tijdelijke oplossingen maar voor een structurele en kleinschalige aanpak waarbij samenwerking en integratie met de samenleving centraal staat. Ten aanzien van concrete locaties of wooneenheden gaan we bij voorkeur uit van particulier initiatief. We zien onze rol als gemeente als faciliterend in dit proces. We nemen geen eigendom over.

Gezondheid

We stimuleren de zelfredzaamheid van onze inwoners en streven naar lichamelijke en geestelijke gezonde personen. De ambitie van het nieuwe gezondheidsbeleid sluit aan bij onze Mission Statement en luidt als volgt: *“Oirschot kent een gezonde leefomgeving voor onze inwoners en een gemeenschap waarbij iedereen volwaardig meedoet en mensen zorgen voor elkaar. We willen de gezondheid van onze inwoners op een positieve manier stimuleren die past bij de huidige tijd en de specifieke situatie en aansluit bij de eigen kracht en mogelijkheden van mensen zelf.”*

We vertrekken vanuit de gedachte dat ieder mens het vermogen heeft om zich aan te passen in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. Dit betekent dat we een *positieve visie* op gezondheid hanteren: we vertrekken vanuit de mogelijkheden, veerkracht en eigen regie van mensen. Daarnaast kijken we met een *brede blik* naar het begrip gezondheid. Gezond zijn is meer dan alleen fysiek gezond zijn; het gaat ook (en misschien wel vooral) om mee kunnen doen, welbevinden en kwaliteit van leven. De relatie met andere beleidsterreinen is daarmee groot zowel op sociaal-maatschappelijk (relatie met zorg, welzijn, participatie en opgroeien en opvoeden) als op fysiek-ruimtelijk gebied (leefbaarheid en de fysieke leefomgeving).

1.4 Digitalisering/robotisering

Ontwikkelingen globaal en lokaal

Wereldwijd voltrekt zich een transitie die is gebaseerd op ICT en in het verlengde ervan Big Data. Het betekent drastische veranderingen op allerlei terreinen van maatschappelijk leven. Het is goed om daarop te anticiperen en te verkennen wat het voor Oirschot kan betekenen.

Samen met de Kempengemeenten is Oirschot al doende om inzicht te krijgen in een ontwikkeling van “Datadriven De Kempen”. Dit project is er met name op gericht om de eigen data van gemeenten op verschillende eigen taken toe te passen en de data te organiseren in een databank.

De gemeente heeft in 2016 een kleine verkennende opdracht gegeven aan de start-up UniverCities om te verkennen wat de betekenis kan zijn van een toepassing van ICT op de aspecten mobiliteit en zorg. Hier gaat het om een eerste stap in een proof of concept van een model en werkwijze door UniverCities bedacht,

waarbij door de toepassing van het model tal van praktische zaken door slimme computers worden georganiseerd.

Toepasbaarheid

Uiteindelijk is het toepassen van slimme computers niet beperkt tot het terrein van mobiliteit. Het instant beschikbaar zijn van data en het omzetten van data naar oplossingen voor concrete vraagstukken is van toepassing op alle terreinen. Er zullen nieuwe diensten komen. Voor bijvoorbeeld de stedelijke en regionale planning betekent het, dat zowel de korte als de lange termijnmaatregelen in een onderlinge samenhang komen. Er hoeft niet meer vanuit een lange termijnplan alleen gedacht te worden: Instant solutions. Belangrijk is dat het gebruik en de opzet van de slimme toepassingen vanuit de vraag worden georganiseerd en niet zoals nu het geval is vanuit de aanbod en technology push strategie van de grote bedrijven.

Betekenis voor kleine gemeenten

Belangrijk voor de gemeenten in het landelijk gebied is, dat de ICT-toepassingen hen de mogelijkheid geeft om als een zelfstandige gemeente te blijven bestaan. Immers, vele taken kunnen door slimme machines worden uitgevoerd, waardoor de kerntaak zich blijvend kan richten op de directe betrokkenheid van de wens van de burger. De burgers en uiteraard ook de bedrijven zijn door dezelfde technologie in staat hun eigen leven beter te organiseren. Onderwijs kan zo blijven, boodschappen doen organiseer je evenals allerlei hulpvragen. Controletaken van de overheid worden ondersteund door sensortechnologie.

Het is zeer de moeite waard om bovenstaande mogelijke ontwikkeling en de invloed op de verschillende sectoren van overheidszorg de komende vier jaar te verkennen en uit te werken tot concrete toepassingen. Daartoe is een zelfstandig herkenbaar onderwerp, opgenomen in de beleidsdocumenten van de Planning en Control cyclus voor de komende jaren nodig.

Programma dienstverlening

Het programma Dienstverlening is al in uitvoering. Het is aan de raad om het budget en daarmee de voortgang en intensiteit in de komende jaren te borgen. De intensiteit heeft bijvoorbeeld te maken met de personele inzet en ICT-middelen. Inzet om als gemeente niet alleen de 'Eén loket-gedachte' te realiseren maar een kwalitatief hoog serviceniveau te bieden dat hoort bij Oirschot als toplocatie voor wonen, werken en recreëren. Inmiddels werken we aan een KCC (KlantenContactCentrum) en voeren we stapsgewijs zaakgericht werken in. Ook dat is digitaal georganiseerd met het doel informatie en gegevens bij elkaar te brengen. Door dit verder uit te breiden met een databank en slimme technologieën toe te passen zijn we beter voorbereid op de toekomst. En we bieden onze inwoners en bedrijven een betere service waarmee zij veel voordeel kunnen doen in de kwaliteit van leven, wonen, werken en recreëren.

1.5 Globaal versus Lokaal

Schakel tussen Brainport en landelijk gebied

Oirschot ligt in het Groene Woud en De Kempen, waar ontspannen in de natuur centraal staat. Oirschot fungeert als tuin van Brainport: de toptechnologische regio met Eindhoven als middelpunt. Daar nemen naast de agrarische sector de thema's toerisme en recreatie, kunst, cultuur, erfgoed

omgeven door een aantrekkelijk landschap een steeds belangrijkere plaats in. De gemeente levert een forse bijdrage aan de quality of life (Kwaliteit van leven) die de regio beoogt.

Bestuurlijke schaal

Oirschot ligt in Brainport regio Eindhoven. Tegenwoordig als Mainport aangewezen door het rijk. Vanuit onze toekomstvisie draagt Oirschot bij aan de doorontwikkeling van deze belangrijke toptechnologische regio, in het bijzonder als proeftuin voor duurzame/zorgvuldige veehouderij, domotica, het nieuwe werken, bouwnijverheid - wanneer het gericht is op innovatie en duurzaamheid - en (digitale) bereikbaarheid van voorzieningen. Uitgangspunt bij iedere vorm van economische ontwikkeling is dat kwaliteit en professionaliteit voorop staan en dat ontwikkeling plaatsvindt met een goede inpassing in of versterking van het groene en cultuurhistorische karakter van Oirschot.

Een topregio vaart wel bij een excellente internationale bereikbaarheid en goede (digitale) verbindingen binnen de regio. Het gevarieerde landschap geeft de regio aantrekkingskracht: hoogstedelijkheid in de steden Eindhoven en Helmond, hoogwaardige toplocaties (campussen) attractieve woon- werkmilieus en de directe nabijheid van natuur. Door typische Brainport-kenmerken als het hergebruik van (post)industriële erfgoed, de zichtbare aanwezigheid van technologie en design in het straatbeeld en excellent gastheerschap wordt kwaliteit en onderscheidend vermogen gecreëerd. Oirschot heeft de Brainport met haar gebiedskenmerken wat te bieden. Het aantrekkelijke woon- en werkklimaat biedt potentie om de tuin van de Brainport te zijn. In de keuze voor haar bestuurlijke toekomst is dit van groot belang om in de afwegingen mee te nemen. Voor Oirschot liggen er volop kansen om zich nog sterker te profileren met haar monumenten, als groene tuin van Brainport en als schakel van de stad naar het Groene Woud en de Kempen. Kortom: Brainport vormt een unieke kans om de geschetste uitdagingen aan te gaan!

Oirschotse identiteit; erfgoed, leefstijlen

Om de economische potentie van de bijzondere kwaliteiten in onze gemeente nog meer uit te nutten is een verdere professionalisering Vrijtijdseconomie (VTE) nodig. Hier ligt een kans om lokale ambities te verbinden met regionale ontwikkelingen. De kernwoorden Kwaliteit, Innovatie, Professionaliteit en Samenwerking staan daarbij centraal.

Maar hoe kan de gemeente deze het beste vormgeven? Daarvoor is een visie nodig waarin de ambities vertaald zijn naar concretere doelen op het gebied van toerisme, cultuur, erfgoed en landschap. Het hebben van een visie is een duidelijke must!

Door een veranderend winkelbezoek (economische crisis, internetwinkelen) treedt leegstand op. In het centrum van de kern Oirschot zien we dat door een toenemend aantal winkels dat maar moeizaam een nieuwe invulling krijgt. De verwachting is dat de leegstand zonder maatregelen toeneemt. Daarbij komt dat door het teruglopend kerkbezoek kerken leeg komen te staan. Gebrek aan aanwas bij religieuze instellingen leidt tot afstoten van religieus erfgoed. Oirschot – met ruim 300 monumenten en nog veel meer beeldbepalende gebouwen en gebieden, niet voor niets Monument in het groen –

heeft bijzonder erfgoed, waarmee we zorgvuldig moeten omgaan. Dat kan niet alleen door behoud, maar vraagt ook om ontwikkelperspectief.

Oirschot, en het gehele Kempenland, is voor de toerist een redelijk onbekend gebied. Recreatie gebeurt voornamelijk door de eigen inwoners. We hebben hier echter voldoende ingrediënten om de kansen te pakken die het gebied toeristisch recreatief heeft. Onbekend betekent niet onbemand! Het is belangrijk om in het gebied met behoud van eigen waarden onze 'unique selling points' in de markt te zetten. Met name onze monumentaliteit is van grote waarde! Ook voor de eigen inwoners is een goed recreatief aanbod belangrijk.

Om uitnodigend, aantrekkelijk en leefbaar te blijven is het van belang dat de gemeente met haar partners blijft investeren: in het bieden van mogelijkheden voor nieuwe initiatieven, de bereikbaarheid en toegankelijkheid, parkeervoorzieningen, routestructuren en onderhoud. Om de juiste investeringen te doen is het nodig om een visie te ontwikkelen op het gebied van vrijetijdseconomie, ook voor de professionalisering van de Oirschotse vrijetijdseconomie. Verder is het nodig dat Oirschot in die visie en de uitwerking daarvan keuzes maakt welke gemeentelijke inspanning geleverd wordt op het gebied van samenwerking en faciliteren. Denk aan de doorontwikkeling van centrummanagement, marketing en promotie (Branding Oirschot), het faciliteren en stimuleren van bestaande en nieuwe culturele evenementen en recreatieve initiatieven.

Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van Oirschot speelt de komende jaren een belangrijke rol.

Op lokaal niveau betreft het besluiten over hoe we omgaan met parkeren in en de bereikbaarheid van het centrum van Oirschot. De gemeente moet zich bijvoorbeeld buigen over de keuze hoe het Oirschotse centrum bereikbaar blijft, of ontsluitingsstructuren worden aangepast, hoe en waar we parkeervoorzieningen realiseren. Dit vergt ingrijpende beslissingen alleen al vanwege de kosten die dit met zich mee kan brengen.

De keuzes voor oplossingen hangen in belangrijke mate af van de koers die de samenleving bepaalt voor de ontwikkeling van het centrum van Oirschot. Die keuzes vloeien voort uit een (economische) visie op het centrum. We verwijzen hierbij ook naar de paragraaf 3.4 Digitalisering/Robottisering. Niet alleen de fysieke infrastructuur is belangrijk maar ook de toegankelijkheid en bereikbaarheid van voorzieningen. En dat speelt zich niet alleen af in het fysieke domein. Ook de mogelijkheden en toepassingen van alle al bekende, en nog in ontwikkeling zijnde, digitale middelen bieden veel mogelijkheden om voorzieningen bereikbaar en toegankelijk te maken. Vanuit je huiskamer stoel. Dat zal steeds belangrijker worden in onze samenleving.

Bijlage 2 Stand van zaken nog in te vullen bezuinigingen

In de begroting 2017-2020 is een aantal bezuinigingen opgenomen. Het is belangrijk dat deze gerealiseerd worden. Daarom geven we in deze bijlage hiervan de actuele stand van zaken weer, melden we eventuele afwijkingen en financiële consequenties. Dit hebben we in 2 delen gesplitst:

- Bij onderdeel A hebben we de tekst uit de begroting 2017-2020 weergegeven en de stand van zaken van de invulling van de bezuinigingen uit de begroting 2017-2020.
- Bij onderdeel B hebben we de stand van zaken weergegeven van de invulling van de stelposten uit de begroting 2017-2020.

Voor zover aan beide onderdelen financiële consequenties verbonden zitten, hebben we deze meegenomen in de doorrekening van tabel 2.

A. Rapportage stand van zaken bezuinigingen begroting 2017-2020

Programma 1

	2017	2018	2019	2020
1 Geen vergoeding meer voor kosten conciërges basisscholen	0	-45.864	-45.864	-45.864

Tekst begroting 2017-2020

We stellen voor met ingang van 1 januari 2018 de kosten van conciërges voor de basisscholen niet meer te vergoeden. Dit betekent dat deze kosten voor rekening van de schoolbesturen komen.

Stand van zaken invulling bezuiniging

Subsidie is onlangs voor het laatste jaar (2017) beschikbaar gesteld.

Programma 2

	2017	2018	2019	2020
2 Bezuiniging op organisatiekosten Sociaal domein	-100.000	-200.000	-200.000	-200.000

Tekst begroting 2017-2020

De organisatiekosten van het Sociaal domein vallen onder de toegangskosten. Het betreft de kosten voor het specialistenteam, bedrijfsvoering- en personele kosten voor het generalistenteam, de backoffice ISD en diverse kosten die voortvloeien uit regionale afspraken. In de regionale samenwerkingsverbanden (met name rond jeugd) zijn afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten. Het college zet in op een structurele bezuiniging op het totaal van de organisatiekosten. Voor een gedeelte moeten die worden ingevuld door de nieuwe organisatie die ontstaat door de voorgenomen samenvoeging van Stichting Welzijn Best Oirschot (WBO), specialisten- en generalistenteam en de doorontwikkeling van WIJzer.

Gespecificeerd stellen we de volgende structurele bezuinigingen voor:

	2017	2018	2019	2020
Lagere kosten specialistenteam o.b.v. gewijzigde verdeelsleutel	-31.495	-74.000	-74.000	-74.000
Werkplan 21 voor Jeugd	-21.487	-21.487	-21.487	-21.487
Lagere kosten ondersteuning generalistenteam	-6.750	-6.750	-6.750	-6.750
Lagere kosten communicatie Wijzer	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
Lagere kosten kantoorbenodigdheden	-5.750	-5.750	-5.750	-5.750
Subsidie MEE	-27.018			
taakstellende bezuiniging door samenvoeging WBO/generalisten- en specialistenteam		-84.513	-84.513	-84.513
	-100.000	-200.000	-200.000	-200.000

Stand van zaken invulling bezuiniging

Deze bezuiniging realiseren we door middel van de aanbesteding van de organisatie van het sociaal domein. De gunning van de opdracht loopt op dit moment wat vertraging op. Dit kan betekenen dat we in 2018 niet de hele bezuiniging halen.

Programma 3

	2017	2018	2019	2020
4 Erfpacht woningbouw	-21.846	-21.846	-21.846	-21.846

Tekst begroting 2017-2020

In onderdeel 5 van het raadsbesluit van 21 juni 2016 over de herziening van het Volkshuisvestingsfonds, is het plan genoemd om de sociale woningbouw te stimuleren door het (voor een periode van 10 jaar) in erfpacht uitgeven van gronden. We hebben een voorzichtige inschatting gemaakt van de jaarlijkse opbrengst hiervan en deze opgenomen in het dekkingsplan.

Stand van zaken invulling bezuiniging

Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van de erfpachtovereenkomsten. We gaan ervan uit dat de geraamde opbrengsten gerealiseerd worden maar dat is wel afhankelijk van de invulling van de overeenkomsten.

	2017	2018	2019	2020
5 Rente startersleningen	-36.701	-49.274	-55.673	-54.334

Tekst begroting 2017-2020

Door het raadsbesluit om per 1 januari 2017 te stoppen met het instrument startersleningen, vervalt het systeem van revolving fund (waarbij rente en aflossing minus beheerskosten beschikbaar blijven voor nieuwe startersleningen). Dit betekent dat de rente vrij komt (de aflossing dient ter afboeking van de verstrekte geldlening). We hebben een voorzichtige inschatting gemaakt van de jaarlijkse opbrengst hiervan en deze opgenomen in het dekkingsplan.

Stand van zaken invulling bezuiniging

We gaan ervan uit dat de geraamde opbrengsten gerealiseerd worden. Dat is echter ook afhankelijk van de vraag of en in welke mate er afgelost wordt.

Programma 4

	2017	2018	2019	2020
7 Lagere bijdrage door samenvoegen Centrummanagement/Sitro	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000

Tekst begroting 2017-2020

Door het samenvoegen van budgetten voor Centrummanagement en Sitro bezuinigen we € 12.000 op het totaal.

Stand van zaken invulling bezuiniging

De bezuiniging vullen we in. Centrummanagement en Sitro zijn bezig met de voorbereidingen voor een fusie die naar verwachting per 1-1-2018 gerealiseerd wordt.

Programma 7

	2017	2018	2019	2020
8 Bezuiniging op kosten bibliotheek	0	-185.618	-285.618	-285.618

Tekst begroting 2017-2020

We stellen voor het bibliotheekwerk (via gefaseerde invoering) anders te organiseren zodat per 1 januari 2019 de maximale kosten voor de gemeente € 100.000 per jaar bedragen. Hiermee wordt vanaf 2019 een bezuiniging gerealiseerd van € 285.618 per jaar (voor 2018 € 185.618).

Stand van zaken invulling bezuiniging

Op basis van de door de raad aangenomen motie ontwikkelen we samen met bibliotheek De Kempen een plan voor een vernieuwing van het bibliotheekwerk. Eerste bijeenkomsten met partners hebben inmiddels plaatsgevonden. Zoals toegelicht in de tabel 2 houden we op basis van de besproken packagedeal op 16 mei 2017 er in de komende begroting rekening mee dat de structurele kosten voor de bibliotheek € 250.000 bedragen. Dat betekent een nadeel t.o.v. de begroting van jaarlijks € 150.000. Dit hangt uiteraard af van de uitkomsten van de nadere besluitvorming door uw raad hierover. In verband met contractuele verplichtingen is voor 2018 een bezuiniging opgenomen van € 95.618.

	2017	2018	2019	2020
9 Bezuiniging op professionele organisaties en instellingen	0	-64.942	-64.942	-64.942

Tekst begroting 2017-2020

We stellen vanaf 2018 de volgende structurele bezuinigingen door te voeren op de professionele organisaties en instellingen:

- Subsidie MEE € 27.018
- Stichting Welzijn Best Oirschot t.b.v. Ramblaz € 22.390

- Stichting Welzijn Best Oirschot t.b.v. flankerende ouderenbeleid € 15.534

Stand van zaken invulling bezuiniging

Deze bezuiniging wordt gerealiseerd. De organisaties waarop we bezuinigen hebben in november 2016 een brief van ons ontvangen, waarin staat dat we per 1 januari 2018 gaan bezuinigen.

Programma 8

	2017	2018	2019	2020
10 Huis van de Brabantse Kempen	-18.501	-16.669	-29.860	-22.899

Tekst begroting 2017-2020

Uitgangspunt van het college is de bijdrage aan deze instelling te financieren uit projecten en geen structurele bijdrage ten laste van de begroting te brengen. Om de financieringsmogelijkheden goed in beeld te krijgen, willen we in 2017 en 2018 deze bijdrage nog wel incidenteel opnemen. Vanaf 2019 vervalt deze dan (om die reden is de bezuiniging vanaf 2019 ook hoger).

Stand van zaken invulling bezuiniging

We gaan ervan uit dat we deze bezuiniging realiseren. Onderdeel van het traject is een evaluatie..

Programma 9

	2017	2018	2019	2020
11b Bedrijfsvoering, bezuinigingen bedrijfsvoering	-57.992	-313.238	-319.403	-325.691

Tekst begroting 2017-2020

Voor dit onderdeel zet het college in op de volgende structurele bezuinigingen (we lichten 2018 toe omdat vanaf dat jaar de structurele bezuinigingen worden gerealiseerd):

- Vermindering formatie ambtelijke organisatie (medewerkers en MT) € 215.793 (voor 2017 € 57.992) door strategische personeelsplanning in combinatie met het oplossen van knelpunten met inzet van de incidentele middelen (zie onder 11);
- Vermindering formatie wethouders levert een voordeel op van € 92.445
- Vermindering reiskosten organisatie door optimale inzet bedrijfsauto leidt tot een voordeel van € 5.000.

Stand van zaken invulling bezuiniging

De bezuinigingsdoelstellingen worden gehaald.

Programma 10

	2017	2018	2019	2020
12 Leges	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000

Tekst begroting 2017-2020

Bij de uitwerking van de zoekrichtingen hebben we kritisch de doorbelasting van de leges bestemmingsplannen gezien. Op basis van ervaringscijfers van de aanvragen uit de laatste jaren komen we tot de volgende bijstellingen:

- Leges principeverzoeken € 10.000
- Leges plankostenscans € 60.000

Stand van zaken invulling bezuiniging

Voor 2018 verwachten we jaarlijks 5 plankostenscans i.p.v. 6 (à € 10.000) en jaarlijks € 7.500 aan leges principeverzoeken. Dit betekent jaarlijks € 12.500 minder dan geraamd.

B. Rapportage stand van zaken invulling stelposten

In de begroting 2017-2020 is een stelpost opgenomen i.v.m. verwachte hogere huuropbrengst van het oude raadhuis en het kantongerecht volgens onderstaande tabel..

Programma 3

	2017	2018	2019	2020
Hogere huuropbrengst oude raadhuis en kantongerecht	-92.083	-92.500	-92.500	-92.500

Stand van zaken invulling stelpost

Met Bizob is een huurovereenkomst afgesloten voor huur van een gedeelte van het kantongerecht (bovenverdieping) vanaf 1 mei 2017. Blijft over de verhuur van het oude raadhuis en de benedenverdieping van het kantongerecht. Inmiddels is duidelijk geworden dat het geraamde bedrag te optimistisch is ingeschat en een meeropbrengst in totaal € 65.000 haalbaar is. Dit betekent dat we de stelpost met € 27.500 moeten verlagen.

Bijlage 3 Nadere toelichting posten tabel financiële ruimte en verplichte uitgaven

Onderstaand hebben we per post een korte toelichting gegeven op de posten uit de tabel van de financiële ontwikkelingen in paragraaf 4.2 van deze Kadernota.

1 - 2. GRSK

Verwerkt zijn de hogere bijdragen uit de ramingen van de bedrijfsvoering van de conceptbegroting GRSK 2018-2021 versie 14 april-2017, de verschuiving van programmakosten naar bedrijfsvoeringkosten, de verwachte stijging bijdrage VTH door nieuwe verdeelsleutel vanaf 2019 en een meerjarige indexering.

Nog geen zicht op ramingen programmakosten, volgt bij begroting ISD. Verwachting is dat door de verschuiving van programmakosten naar bedrijfsvoeringkosten op het onderdeel schuldhulpverlening en participatiebudget een verlaging van de kosten volgt. Wat het voor de andere reguliere programmakosten betekent is nog niet bekend.

3. VRBZO/MRE/GGD/ODZOB

Meerkosten o.b.v. de begrotingen van deze verbonden partijen inclusief een meerjarige indexering

4. Vastgoedbeleid

Op 18 april 2017 is door uw raad de uitvoering van het vastgoedbeleid vastgesteld. Zoals in het raadsvoorstel verwoord nemen we de incidentele kosten voor 2018 en 2019 (2 x € 68.000) én de structurele kosten voor 2018 en verder (jaarlijks 1 fte oftewel € 75.000) op in de Kadernota 2018 en in de meerjarenbegroting 2018-2021.

5. Garantiebannen

Het betreft de uitvoering van de (nieuwe) "Wet banenafspraken en quotum arbeidsbeprekten"

Op basis van deze regeling moet de gemeente Oirschot voor 2023 circa 4,75 garantiebannen realiseren. De netto kosten zijn daardoor voor ons (afgerond) € 10.000 per jaar per garantiebaan.

6. Aansluiten bij Kempenplus

Op 28 maart 2017 heeft uw raad besloten tot de participatie van de gemeente Oirschot in het werkgeversservicepunt Kempen Plus met ingang van 1 maart 2017. Op jaarbasis zijn de kosten hiervan voor Oirschot € 57.000.

7. Uitvoering decentralisaties

Vanaf 2015 zijn de gemeenten door de decentralisaties verantwoordelijk voor een aantal taken op het gebied van Jeugd en Wmo. In 2015 zijn de taken uitgevoerd binnen de budgetten die daarvoor door de raad beschikbaar zijn gesteld. Voor 2016 zijn de cijfers nog niet bekend, de afrekening van de ISD voor dit onderdeel moet nog worden ontvangen. Omdat we voor de uitvoering van deze taken nog geen ervaringscijfers hebben lopen we hier nog een risico dat de beschikbare budgetten ontoereikend zijn. Om die reden hebben we in de tabel hier een pm-raming opgenomen. Nadat de afrekening 2016 en de meerjarige doorwerking ervan bekend zijn hebben we hier meer zicht op.

8. Leerlingenvervoer aanbestedingsresultaat

Uit de aanbesteding van het leerlingenvervoer voor het schooljaar 2017-2018 e.v. volgt een voordeel t.o.v. de begroting 2017-2020. Dit voordeel hebben we in de tabel meegenomen waarbij we rekening hebben gehouden met een marge van 10% voor afwijkingen. Uitgangspunt hierbij is dat de uitvoering van deze taak ook op de langere termijn met dit lagere budget kan geschieden (risico)

9. Decembercirculaire 2016

10 + 11. Meicirculaire 2017

In de tabel hebben we voor de algemene uitkering rekening gehouden met de doorwerking van de decembercirculaire 2016. Ook hebben we een stelpost opgenomen voor een verwachte korting op de algemene uitkering (landelijk € 900 miljoen met voor Oirschot een korting die oploopt tot € 130.000 per jaar). In de raadsinformatiebrief bij de septembercirculaire 2016 van 11 oktober 2016 is toegelicht dat we voor 50% rekening houden met een verwachte stijging van het Gemeentefonds vanaf 2019. Bij de Kadernota 2018 gaan we ervan uit dat deze stijging bij de meicirculaire 2017 voor een gedeelte werkelijkheid wordt (voor 2021 boeken we hiervoor € 300.000 extra in).

Bij de meicirculaire 2017 zal duidelijk worden of bovenstaande aannames juist zijn (risico).

12. Opbrengst huur kantongerecht/oude raadhuis

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan een huurovereenkomst voor verhuur van een gedeelte van het kantongerecht (bovenverdieping) aan Bizob. Blijft over de verhuur van het oude raadhuis en de benedenverdieping van het kantongerecht. Inmiddels is duidelijk geworden dat het geraamde bedrag te optimistisch is ingeschat en een meeropbrengst in totaal € 65.000 haalbaar is. Dit betekent dat we de stelpost met € 27.500 moeten verlagen.

13. Leges

In de begroting 2017 is, op basis van ervaringscijfers, rekening gehouden met een jaarlijkse meeropbrengst voor leges van € 70.000 voor leges principeverzoeken (€ 10.000) en leges plankostenscans (€ 60.000). Voor 2018 is de bijgestelde verwachting dat we jaarlijks 5 plankostenscans i.p.v. 6 (á € 10.000) en jaarlijks € 7.500 ontvangen aan leges principeverzoeken. Dit betekent jaarlijks € 12.500 minder dan geraamd.

14. Prijsindex

Zoals toegelicht bij het onderdeel Technische uitgangspunten in paragraaf 5.7 houden we in de begroting op basis van de voorschriften en de begrotingscirculaire van de provincie, rekening met een verwachte prijsstijging. In de (meerjaren)begroting 2017-2020 is rekening gehouden met een inflatie van 0,5% per jaar gebaseerd op de prijsontwikkeling van het BBP uit de septembercirculaire 2015.

In de septembercirculaire 2016 is een prijsontwikkeling voorspeld van 0,9% voor 2018, 1,1% voor 2019, 1,3% voor 2020 en 1,6% voor 2021 (eveneens gebaseerd op de prijsontwikkeling van het BBP). Deze hogere percentages leiden tot extra lasten die voor 2021 oplopen tot € 251.000.

15. Incidentele kosten Groot Bijstervelt

Op 20 december 2016 heeft uw raad besloten tot verkoop van Groot Bijstervelt en is een krediet beschikbaar gesteld. Zoals toegelicht in de projectbegroting die als bijlage bij dat raadsvoorstel voor u ter inzage heeft gelegen, bedragen de projectkosten voor de gemeente voor 2018 € 75.250 en is dit niet meegenomen in het kredietvoorstel. Om die reden hebben we deze incidentele kosten voor 2018 nu meegenomen in de Kadernota 2018.

16. Lagere onderhoudskosten bruggen

Bij het opstellen van het raadsvoorstel voor een krediet voor groot-onderhoud aan enkele bruggen (raad mei 2017) is tevens de meerjarenonderhoudsraming geactualiseerd. Hieruit blijkt dat de huidige raming hiervoor van € 200.000 per jaar vanaf 2019 met € 50.000 kan worden verlaagd.

17. Vervanging voertuigen buitendienst

Bij eerdere begroting zijn de vervangingsinvesteringen voertuigen buitendienst geschrapt in afwachting van visie buitendienst. Dit betekent dat er nu geen middelen in de begroting zitten om de kosten van vervanging te dekken. Duidelijk is al wel dat zeker een gedeelte moet worden vervangen.

Risico: als er voertuigen vervangen moeten worden hebben we hier niet de ruimte voor in de begroting.

Verder zien we al dat de onderhoudskosten oplopen i.v.m. de ouderdom van de (afgeschreven) voertuigen.

18. Structurele doorwerking Burap mei 2017

Het proces van opstellen van de 1^e Burap 2017 is eind april gestart. De uitkomsten ervan zijn nog niet bekend. Omdat deze gevolgen ook structureel kunnen zijn en dus meegenomen moeten worden bij het opstellen van de begroting 2018-2021 hebben we op dit onderdeel een pm opgenomen in tabel 2.

Bijlage 4 Longlist prioriteiten en wensen Bestuursakkoord volgende raadsperiode versie 16 mei 2017.

In enkele werkbijeenkomsten met de raad zijn de wensen en prioriteiten in beeld gebracht. Deze hebben we financieel vertaald en met u besproken. Voor de volledigheid nemen we deze tabel hierop. Zoals gespecificeerd in tabel 2 hebben we de onderwerpen Bibliotheek (nr. 24) en Randweg 2^e fase (nr. 32) overgeheveld naar de tabel van de verplichte uitgaven.

Financiële ontwikkelingen, onderdeel prioriteiten en wensen											
Nr.	I / S	STRUCTURELE KOSTEN				INCIDENTELE KOSTEN					
		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021		
A. BENOEMDE PRIORITEITEN											
19	Unilocatie De Beerzen (onderzoek + realisatie + pm voor afboeking boekw aarde)	I/S				233.000		20.000		pm	
20	Impuls Dorphart Middelbeers (investering € 0,6 miljoen bovenop de geraamde € 0,5 miljoen)	S	12.000	34.000	34.000	33.000					
21	Aanpassen N395	I						pm			
22	OSMO	I/S	uitgangspunt gemeente is kostenneutraal					pm	pm	pm	
23	Risico's participatiewet	S	pm	pm	pm	pm					
Haalbaarheid bezuinigingen											
24	Handhaven vorm van bibliotheek	S	verwerkt in tabel 2								
B. WENSEN											
25a	Sportpark Moorland, kostendekkende doorberekening aanpassingen velden + infra	S	uitgangspunt is kostenneutraal								
25b	Sportpark Moorland, eenmalige bijdrage realisatie gebouw							1.664.000			
26	Uitwerking RO-kaders en implementatie Omgevingsvisie	I						200.000	100.000	100.000	
Sociaal domein											
27	Incidentele kosten doorontwikkeling Sociaal domein	I						200.000			
Investerings openbare ruimte/infrastructuur											
Doorontwikkeling Oirschot als aantrekkelijke verblijfsgemeente											
28	Parkeren Leefdael (indicatie investering € 3 miljoen o.b.v. €30.000 kosten per parkeerplaats)	S	60.000	171.000	169.000	167.000					
29	Impuls Oirschot Centrum/aanpassingen marktplein (indicatie investering € 2 miljoen)	S	0	40.000	114.000	113.000					
30	Inrichting Beekdalpassage	I						pm			
31	Voor w elk saldo kiezen we voor de meerjarenbegroting?	S	100.000	100.000	100.000	100.000					
C. Overige											
32	Vervallen geplande investering Randweg, 2e fase infrastructuur (€ 8,3 miljoen)	S	verwerkt in tabel 2								
NB Positieve bedragen zijn nadelen, negatieve bedragen zijn voordelen											
Totaal			172.000	345.000	417.000	646.000	2.084.000	100.000	100.000	0	
Structureel saldo 2018-2021 na raad 28-3-2017 inclusief correcties			-397.000	-600.000	-312.000	-505.000					
AF: Verplichten uitgaven (zie tabel 2) incl. aanpassingen na v. werkbijeenkomst			300.500	315.500	260.500	228.500					
Beschikbaar voor aanvullende beleidskeuzes			-96.500	-284.500	-51.500	-276.500					
Stel: er wordt besloten tot alle bovenstaande prioriteiten en wensen dan zijn de lasten hieruit			172.000	345.000	417.000	646.000					
Structureel saldo 2018-2021 wordt dan			75.500	60.500	365.500	369.500					
			tekort	tekort	tekort	tekort					

Tabel 10

De wethouders spreken op 11 mei 2017 af zich te beperken tot de volgende hoofdklassen, ter afronding van deze bestuursperiode;

- Aanzetten van lange-termijndoelstelling: kader duurzaam Oirschot: klimaatbeleid vaststellen, plus uitvoeringsagenda.
- Uitvoering Participatiewet: PSO-certificaat, afronding social return (slag maken in organisatie), transitie WSD en relatie Kempen. (capaciteit via WSD?)
Piketpaal slaan (Kadernota) voor twee voorzieningen: Moorland, bibliotheek van de toekomst. (Unilocatie minder belangrijk)
- Afronding aanbesteding door gunning Integrale Toegang Sociaal Domein. Eerste stap zetten opstellen van Voorzieningskaart: uitgangspuntennotitie vaststellen in de raad.

- Doorontwikkeling in samenwerking ondernemers i.r.t. centrum Oirschot; idem Middelbeers. Afronding van woningbouwprojecten. Begroting duurzaam in evenwicht.

Op onderstaande lijsten 3 en 4 staat beschreven wat we nog vóór de verkiezingen doen, en wat erna.

Lijst 1. Zaken Raadskader 2014: zaken die nog niet zijn afgewikkeld (de overige 53 punten zijn wel afgewikkeld. Zie daarvoor ok de midterm review, de buraps september 2016 en mei 2017 en jaarrekening 2016)

3. Extra aandacht jongeren via WIJzer en GGD (10). Projecten activering kwetsbare jongeren (11). (na verkiezingen 2018)
4. Maatregelen om mensen langer thuis te laten wonen (17) (na verkiezingen 2018)
5. Afwikkelen verbouwing kerken Oostelbeers en Spoordonk (31).
6. Glasvezel in de kernen / ~~WIFI-netwerken openbare ruimte Oirschot en Middelbeers~~ (40). (na verkiezingen 2018)
7. Alternatieven voor openbaar vervoer (44) (na verkiezingen 2018)

Lijst 2. Extra zaken buiten Bestuursakkoord 2014, die we hebben opgepakt in periode 2014-2017:

1. Herbestemming / verkoop Groot Bijstervelt
2. Opstellen en uitvoeren van Vluchtelingenbeleid
3. AVO Westelbeers
4. 10 projecten Samenwerken aan de Samenleving
5. Huisvesting en opvang van extra vergunninghouders
6. Opzetten en implementeren Zaakgericht werken
7. Opzetten en inrichten Klanten Contact Centrum
8. Inhaalslag Ruimtelijke Procedures (van vóór 2016)
9. Doorontwikkeling van het Ruimtelijk Beheer, inclusief opzet Servicebedrijf met WSD
10. Onderbrengen afdeling VTH in Kempenverband (GRSK)
11. Evaluatie GRSK, gekoppeld aan de uitvoering van Scenario 1 / doorkijk Scenario 4
12. Evaluatie MRE en SGE
13. Project Bestuurlijke Toekomst Gemeente Oirschot
14. Opstellen SPP en implementatie
15. Opzet en meervoudige raadpleging Inwonerpanel
16. Alternatieve huisvesting Gilde Oostelbeers
17. Visie VTE Kempen, VTE als onderdeel programma VLG
18. Verknoping Centrummanagement en VVV; uitbouw van samenwerking in het centrum
19. Bezuiniging op de Bibliotheek; onderzoek alternatieven
20. Extra subsidies Kruysenhuis en De Enck, sponsoring Stabat Mater en Mattheuspassion
21. Onderzoek duurzame exploitatie De Enck
22. PvA Bedrijfsvoering in Control

23. Aanbesteding één ingang Sociaal Domein
24. Community of Practice met 8 ondernemers uit Oirschot en Best
25. Opstellen en implementeren Mission Statement Gemeente Oirschot
26. Naast 2 urgentiegebieden ook PvA's voor 10 knelpuntgebieden veehouderij, inclusief uitvoering
27. Opstellen en invoeren Subsidiebeleid
28. Opstellen en invoeren Gezondheidsbeleid
29. Extra maatregelen voor Oirschotse minima
30. Verhuren van Kantongerecht aan Bizob
31. Begeleiden en uitvoeren Project Initiatiefgroep Dorpshart Middelbeers
32. Opstellen totaalvisie en –aanpak Oirschot Blijvend Verbonden (Challenge, A58, Randweg, N395, Groene Corridor)
33. Passantenhaven / Camperplaats
34. Op orde brengen van Vastgoed
35. Op orde brengen van Belastingen
36. Opstellen Correctieve herziening Bestemmingsplan Buitengebied (stikstofemissie)
37. Opstellen Bestemmingsplan en compensatiemaatregelen Stille Wille
38. Kerntakendiscussie 2017
39. Onderzoek Leges
40. Toekomst WSD
41. Aansluiting Kempen-Plus
42. Detailhandelsvisie SGE
43. Regeling Oirschots Volkshuisvestingsfonds
44. Implementatie Omgevingswet (De Kempen)
- 45.

Lijst 3. Zaken, buiten bestuursakkoord en begroting, die we nog gaan realiseren in de periode 2017-2018

8. Communicatie resultaten deze periode in relatie tot profilering van Oirschot
9. Uitvoering van het minimabeleid
10. Initiatiefvoorstel HHT
11. Afwikkeling Terugvordering / Wet Taaleis / Schuldhulpverlening
12. Participatiebanen in de gemeentelijke organisatie
13. Start OSMO en Voorzieningenkaart
14. *Zicht op Legalisering (deels, kan alleen wanneer no.14 via de Burap I is geregeld)*
15. Uitvoering Participatiewet / Social Return (WSD-middelen plus scharnierpunt in organisatie)
16. Afronden aanbestedingsprocedure één ingang sociaal domein
17. Afronden opzetten monitoring sociaal domein
18. Invoeren en actueel houden van het contractenregister
19. Vervangen SOX-armaturen
20. Klimaatbeleid
21. Versterken RO (toetsingskader, mandaat, uitbesteden procedures van na 2016)

22. Versterken Ruimtelijk Beheer, inclusief businessplan servicebedrijf
23. Versterken beleidsvorming in Omgeving (invlechten medewerkers Strategie)
24. Versterken financiële beleidsfunctie
25. Body geven aan programmatisch werken i.r.t. begroting 2018
26. Uitwerking en uitvoering (tot 2019) SPP
27. Implementatie van Management Service Provider
28. Aanpassen van Uitvoeringsprogramma organisatieontwikkeling 2017-2020

Lijst 4. Zaken, uit te voeren na de verkiezingen van 2018:

1. Visie / herstructurering Centrum Oirschot, inclusief toekomst kloosters
2. Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleid, inclusief verbreding tot energietransitie / duurzaamheid
3. Vrijkomende Agrarische Bebouwing (beleid)
4. OVVP, incl. op-/afwaarderen wegen buitengebied, Smart mobility / alternatieven OV (44)
5. Integraal beleids- en beheerplan Openbare Ruimte
6. Economisch beleid, mede i.r.t. VTE en economische agenda Oirschot
7. Extra thema's sociaal domein, zoals verwarde personen, eenzaamheid, 18-/18+, dementievriendelijke gemeente, zelfhulpgroepen, begeleid wonen, kwetsbare jongeren
8. Programmatische aanpak profilering van Oirschot als groene, monumentale en bedrijvige gemeente
9. Uitvoering herstructurering Centrum Middelbeers
10. Sportpark Moorland
11. Unilocatie De Beerzen
12. Cultuurnota
13. Geur- en aanvullend veehouderijbeleid (n.a.v. rapporten GGD / Ministerie)
14. Woningbouwlocaties 2.0, waaronder Koolmond (herontwikkeling op huidige locatie)
15. Komplannen (eerst uitzoeken consequenties / indien mogelijk in 2017 middelen besteden aan 're-voolving fund' voorkomen achterstand)
16. ~~WIFI-netwerken in openbare ruimte~~ Glasvezel in kernen Oirschot en Middelbeers (40).
17. Leefstijlonderzoek